Nr. 127 (15.206). Lwów, środa 7. czerwca 1939. Rok LX.
Ч. 127 (15.206). Львів, середа 7. червня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codzienn e rano.

Редакція и Адміністрація:
ЛЬВІВ РИНОК Ч. 10 II. ПОВ
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.060
„ Банку Чеського Лєґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Словаччині грозить переворот.

ТРИ ПОЛІТИЧНІ ОРІЄНТАЦІЇ.

ЛЬОНДОН, 4. 6. „Ексчейндж Телеграф" повідомляє з Братислави, що положення у Словаччині стає чимраз критичніше. Молода словацька держава опинилася в незвичайно важких труднощах під оглядом господарським і політичним. Політичний словацький провід розпався на три групи. Мін. Тука є прихильником якнайтіснішої співпраці з Німеччиною, вожд словацької молоді і міністр пропаганди Шаньо Мах схиляється в бік Мадярщини, зновуж прихильники Сідора оглядаються на Польщу. Між владою та Глінковою Гвардією взаємини натягнені й дуже часто приходить до демонстрацій. Заходи словацької влади перевести розброєння Г. Г. залишилися досі безуспішні.

Італійська преса яка постійно пише про важкі господ. й політичні труднощі Словаччини, постійно бере в оборону мадярів, яких маніфестації здавлює буцімто словацька влада у брутальний спосіб. Чимраз частіше говорять багато про швидкий переворот у Словаччині.

Новий конфлікт на совітсько-манджурському кордоні.

СТРІЛЯНИНА НЕДАЛЕКО ЧАНКУФЕНУ.

ЛЬОНДОН, 5. 6. ПАТ. Вчора прийшло знову до збройного зудару прикордонних манжурських частин із совітськими. Як подають японські інформації, совітський прикордонний відділ увійшов ще в четвер минулого тижня у глибину манджурської території та кілька кільометрів поза прикордонною лінію, у місцевості Шанлінсе застромив совітські прапори. Коли вчора японська стежа почала усувати прапори, які приміщено на горбочку, видному здалека, відділ червоноармейців усилі 20 люда перейшов звов кордон і напав японську стежу. По довшій стрілянині совітська частина відступила, залишаючи кількох убитих і ранених. З обох сторін згинуло 6 вояків і кільканацять було ранених.

При цій нагоді слід пригадати, що Шанлінсе лежить в Чанкуфену, в якому, як відомо у червні минулого року прийшло до поважного прикордонного конфлікту.

—o—

Італійські добровольці вернулися

З ЕСПАНІЇ.

НЕАПОЛЬ, 5. 6. ПАТ. Сьогодні пополудні транспортові кораблі привезли італійських добровольців з Еспанії. Добровольців привитали воєнні кораблі гарматніми вистрілами. Пополудні прибув до Неаполю мін. Чяно. На одному з кораблів приїхав еспанський міністер внутрішніх справ С. Сунер, який веде еспанську політичну та військову місію. Еспанських гостей привітав мін. Чяно. Одночасно прибув до Неаполю командант італійського легіону ґен. Ґамбара.

З нагоди повороту добровольців Мусоліні видав відозву, в якій він витає їх по 30 місячнім побуті поза кордонами рідної землі по перемозі над демократіями та большевизмом. На полях бою припечатали леґіоністи своєю кровю унію між Еспанією та Італією.

Кілько правди у вістках про чистку

СЕРЕД НІМЕЦЬКИХ ГЕНЕРАЛІВ.

БЕРЛІН, ПАТ. Вістки, що появилися у закордонній пресі про усунення багатьох німецьких генералів із чинної служби та про арештування у війську не находять потвердження німецьких урядових чинників. Одначе того роду поголоски, що кружляють серед закордонних обсерваторів зовсім не припинилися, радше збільшилися. Вони збільшилися у звязку з знаменним уступом промови канц. Гітлера, що він її виголосив учора в Кассель. Канцлер Гітлер сказав між ін.: „Якби я запримітив, що якнебудь постава не витримує критичної проби видержливости, тоді усуну ту особу негайно, без уваги на те, яке вона займала б становище". Ці слова коментують як пересторогу під адресою деяких одиниць, чи теж кол, що не стосуються до теперішньої політики Райху.

В Англії радять над дальшою долею порозуміння зі Совітами.

ЛЬОНДОН, 5. 6. Ройтер повідомляє, що совітські контрпропозиції, що їх Москва переслала у своїй відповіді на британську ноту прослідожують пильно урядові знавці. Можлива ще дальша виміна поглядів, особливо коли йде про те, **щоб знайти формулу**, яка зясовувала б евентуальність посередньої аґресії. Тому, що совітську відповідь дістав теж французький уряд, слід сподіватися консультацій із французьким урядом.

Міністр Галіфакс прийняв сьогодні рано французького амбасадора Корбена. В дипльоматичних колах панує переконання, що ця розмова торкалася переговорів із Совітами та совітської відповіди на британські пропозиції.

Японія узалежнює своє становище від анґажування Совітів в европ. політиці.

ЛЬОНДОН, 5. 6. Льондонські вечірні часописи приносять із Токіо вістки, що Японія не думає прийняти ніяких европейських зобовязань, якщо Совіти не будуть теж втягнені. Японський міністр закордонних справ переслав сьогодні інструкції японським амбасадорам у Берліні й Римі, щоб вони повідомили німецький та італійський уряд про японське рішення. Японські амбасадори мають теж поінформувати держави осі, що хоч Японія приязно наставлена до держав осі, то вона всеж застерігає собі ініціятиву при уділюванні підтримки, виминаючи таким чином гарантій згори.

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД РАДИТЬ БЕЗУПИНУ НАД ЕВРОПЕЙСЬКОЮ СИТУАЦІЄЮ.

ТОКІО, ПАТ. Агенція Домеї повідомляє що наради у справі теперішньої політики Японії в европейських проблемах відбуваються у поодиноких міністерствах безупину. Премієр Гіранума, який вернувся з відпочинку, відбув наради з міністром війни і маринарки, з міністром закордонних справ Арітом і міністром скарбу Ішівата. Голова тайної цісарської ради князь Коноє відбув наради з князем Сайоніє в Окітсу.

ТОКІО. На підставі думки тутешніх політичних кол, на вчорашньому засіданню уряду остаточно устійнено інструкції для японських амбасадорів в Римі й Берліні у справі становища Японії до німецько-італійського військового союзу.

На думку політичних кол становище Японії залишилося незмінене, зясовано тільки погляди японського уряду на підставі обсервації, що їх надіслали амбасадори в Римі й Беліні.

Японські урядові кола вдержують повну тайну щодо висліду засідання ради міністрів.

Відізд югославянських гостей із Берліна.

БЕРЛІН, 5. 6. ДНБ. повідомляє, що югославянський регент кн. Павло та кн. Ольга покинули сьогодні вечором Берлін і виїхали до Дрездену. Перед відіздом кн. Павло зложив візиту канц. Гітлерові, з яким відбув ще довшу розмову. Перед відіздом канц. Гітлер прибув до замку Белевю, де мешкали югославянські гості й відвіз їх на двірець. Югославянських гостей прощав почесний курінь, члени уряду, команданти армії та маринарки і вищі державні й партійні урядовці.

ВИСЛІДИ ВІДВІДИН В УРЯДОВОМУ КОМУНІКАТІ.

Канцлер Гітлер відбув сьогодні в будинку державної канцелярії розмову, при якій були присутні мін. Ріббентроп і мін. Маркович. Урядовий комунікат, крім звичайних фраз про щирий і приязний настрій розмов підкреслює, що оба уряди готові поглиблювати взаїмну співпрацю в політичній, господарській та культурній ділянці, по думці мирної забезпеки життєвих інтересів обох народів, та що таким чином вони усувають напругу, яка тяжить над Европою. Тієї самої думки є теж італійський уряд — читаємо в комунікаті.

МІН. ГЕБЕЛЬС ВИГОЛОСИТЬ 18. Ц. М. ПРОМОВУ В ГДАНСЬКУ.

МОСКВА, ТАСС подає вістку, що 18. ц. м. має приїхати до Гданська німецький міністр пропаґанди д-р Ґебельс, який виголосить там промову.

Нові „позбавленці" у Совітському Союзі.

Верховна Рада СССР затвердила в бюджеті на рік 1939 витрати на наркомати оборони та військово-морської фльоти 40 міліярдів карбованців, тобто одну четверту всіх витрат. Але сюди не ввійшли ще витрати в інших позиціях витрати на оборону, а саме по наркоматах: авіяційної промисловости, судової промисловости, боєвих припасів, озброєння, чорної металюргії (головне сталь), хемічної промисловости, кольорової металюргії, важкого машинобудівництва і внутрішніх справ (військо прикордонної і внутрішньої охорони). Отже не буде прибільшенням сказати, що з загальної суми бюджету 154.957.000.000 карбованців не менше третини припадає на оборону.

Депутати Верховної Ради у своїх промовах, висловлюючися за затвердженням цих витрат, зазначали (з доброї волі чи ні), що СССР являє собою непереможну силу не тільки суто військовими оборонними засобами, але головно своєю внутрішньою морально-політичною єдністю, єдністю совітського населення, де зникли національні протилежности, де затерлися соціяльні межі.

Залишимо покищо на боці питання про національні протилежности, а подивимося на ці затерті соціяльні межі.

МЕЖІ МІЖ РОБІТНИКАМИ І СЕЛЯНАМИ.

Відомо ж, у робітничо-селянській державі до недавна ще існували глибоченькі межі поміж робітництвом і селянством.

Справді ж запанувала на шестій частині земної кулі диктатура пролетаріяту, робітники стали панами в країні рад, а проте становище селянства за перших часів було матеріяльно значно краще за становище робітництва. А звідси природна ворожнеча поміж цими двома клясами. І влада усіма засобами хотіла поліпшити становище робітництва хочби вже тим, щоб понизити до його рівня, а то й ще нижче, становище селянства.

Звичайно, робилося це не тільки з тієї причини. Були значно поважніші економічні причини. Та в усякому випадку становище селянства й за часів нищення куркульства як кляси і за часів примусової колективізації, і за часів наслідків цього було значно гірше політично і матеріяльно, ніж робітництва. Чимало селянства кидало новоутворені колгоспи і йшло на фабрики, на шахти, до міста.

Але минали роки. Колективізація ставала доконаним фактом, входила до побуту. Люди не тільки звикали до неї, але починали знаходити в ній і корисне для себе.

ОСОБИСТА ВЛАСНІСТЬ ПРИ КОЛГОСПАХ.

Новий статут сільсько-господарської артілі, нова конституція, маючи на увазі між іншим покласти кінець відпливові селянства з колгоспів, надали колгоспникам, а саме кожному колгоспному дворові в особисте користування невелику присадибну ділянку землі та в особисту власність підсобне господарство на ній, садибу, худобу тощо.

Наскільки державі потрібні були „сталінські урожаї", то головні продуценти їх, колгоспники, були деякий час у великій ласці. Рік за роком вони діставали деякі полекші, зменшувалися (дуже поволі, правда) державні заготівлі тощо.

Водночас закінчувалася друга і починалася третя пятилітка у промисловости. Будувалися нові фабрики, підприємства, залізниці. Вимагали все більше й більше зусиль від робітництва. „Стаханівська" праця мусіла ставати щоденною, декади „соціялістичного змагання" продовжувалися й перетворалися на місяці, місяці на роки.

І по всіх цих нових заводах, будівництва, залізниць, по цих нових містах по сибірських тайгах, середньоазійських пустелях, північних тундрах житлові умови для робітників, культурно-побутові, були нижчі за всяку критику...

ПЛИВКІСТЬ РОБІТНИЧОЇ МАСИ.

Ентузіястична молодь (а вона є і в Совітах) ішла на це. Але ентузіязму вистачало ненадовго. А тут доходили з колгоспів вістки, що жити там якось можна. І поставала величезна плинкість робітничої сили на підприємствах. Частина робітництва шукала собі кращих умов, частина кидала місто і верталася до колгоспів.

Прийшли часи (минулої зими), коли ця плинкість робітничої сили замінилася просто вже недостачею, браком робітничої сили на підприємствах. Становище було таке загрозливе, що сам „вожд" на XVIII. з'їзді звернувся до колгоспників союзу з „проханням", щоб вони погодилися давати щороку півтора міліона молодих колгоспників для роботи у промисловости.

Колгоспи, зрозуміло, урочисто ухвалювали виконати прохання „вожда", вирядити колгоспників, але мабуть у більшості випадків обмежувалося це самими резолюціями: всі, хто покоштував робітничого життя, мабуть не дуже то квапилися повертатися до нього. Не приваблювала і підвищена платня. Що з неї, коли доводиться працювати понад усяку міру та не мати навіть можливости заміняти цю платню на якінебудь вигоди, якінебудь речі, за цілковитим браком останніх? Ну, а ентузіястичної комсомольської молоді не так то і багато.

Мабуть тоді проникливе око місцевої, скажім в обласному розмірі, влади, яка головно складається з робітничих елементів, почало придивлятися до колгоспів, чи не можна ж, справді „викачати" звідти потрібної робітничої сили для фабрик, шахт, будівництва.

НА СЕЛІ КРАЩЕ.

І здивовано переконалися ці представники влади, що на селі, по колгоспах життя значно краще, ніж по містах.

Уміють же селяни ходити біля земельки „від сонця до сонця", ну й земелька любить, щоб біля неї ходили. І чимало колгоспників звертали всю свою господарську увагу не на колективне, а на своє, особисте, на своє присадибне господарство. І мали з нього стільки, що зовсім не потребували виробляти трудодні. Тобто по суті ставали одноосібниками з усіма правами, полекшами і привілеями колгоспників. Це входило в норму, й по колгоспах почали ставитися до цього, як до звичайного явища.

Відомости про це надходили з усіх місцевостей Союзу, і Москва вирішила покласти край цій „контрреволюції".

ЗМІНА ЗАКОНУ.

І в законодавстві СССР зявляється деяка корінна зміна. При чім досить характерно. Як відомо, за конституцією, законодавчим органом є там Верховна Рада СССР. Рада ж народніх комісарів СССР є тільки виконавчий орган, який, правда, має право видавати постанови „на підставі і в виконання чинних законів". І ось підчас сесії парляменту виконавча рада не вносить до нього на затвердження декрет, і видає постанову, яка цілком міняє чинні закони, скріплюючи, правда, її авторитетом ЦК ВКП(б).

Поперше перевірити до 15. серпня розміри присадибних ділянок і всі лишки проти норм вилучити і прирізати до громадських земель. Тут зрозуміло чогось незвичайного нема.

Але подруге — це вже цілком нове — понизити і то досить значно розмір полевої землі, яка знаходиться в користуванні одноосібників, а лишки прирізати до колгосп...

„ЧЕСНІ" І „НЕЧЕСНІ".

Встановити в цьому ж році для кожного працездатного колгоспника та колгоспниці обовязковий мінімум трудоднів на рік (від 60 до 80 — між іншим і в УССР — до 100). А далі „порадити" (добра тобі порада!) колгоспам установити, що працездатні колгоспники й колгоспниці, які виробляють впродовж року нижче за вказані норми, мусять вважатися за таких, що вибули з колгоспу і втратили права колгоспників. Тобто перейти на становище одноосібників.

Тут центральна влада встановлює, що вже нема земель для наділення одноосібників по так званих малоземельних районах (в європейській частині земель СССР) й що таких нових одноосібників, тобто таких, що виробили досі менше мінімум потрібно або переселяти до багатоземельних районів (Далекий Схід, Алтайський край, Казахстан тощо) на зменшені одноосібні ділянки, або направляти для роботи в промисловости. Зрозуміло, що в обох випадках не з доброї волі.

Їхні присадибні ділянки прирізуються до колгоспних земель, що, зрозуміло, на руку „чесним" колгоспникам. Отже чим більше буде „нечесних", тим краще й вигідніше для „чесних". Але й до „чесних" колгоспників влада починає ставитися суворіше. До цього часу один з найважливіших податків для колгоспного населення був оплата натурою машинотракторним стаціям (в бюджеті ця оплата виносить на 1939. рік 2.345.000.000), розмір цієї оплати залежав від урожайности колгоспу і його встановлювала місцева влада. Тепер зараховувати колгосп до того або іншого ступня урожайности будуть агенти наркомату заготівель, тобто ті, які зацікавлені взяти з колгоспу якнайбільше.

ЗМІНЕНА ПОСТАНОВА.

4. січня ц. р. совнарком СССР звільнив колгоспи у східніх районах СССР від державних заготівель з усіх засівів озимої пшениці до року 1942. 29. травня ц. р. цей же совнарком без ніякого умотивування, відмінив вищезгадану постанову.

Отже встановлюється кляса нових примусових переселенців (що цей захід розраховується на широку скалю, свідчить факт, що утворили окреме Управління в переселенських справах при СНК СССР) і примусових робітників.

Чи свідчить це про затирання міжклясових меж, вирішувати, зрозуміло, не наша справа.

Але вводити саме такі заходи тоді, коли може вибухнути війна, свідчить або про велику внутрішню злютовану міць, або про внутрішній цілковитий розпад країни збудованого соціялізму.

Вирішити це питання передаємо цілком майбутньому.

Гл. Л.

До проблеми безробіття і браку фахових сил.

У нас дійсно така парадоксальна проблема істнує: з одного боку молодь з покінченими студіями тиняється часто без праці, з другого боку працедавці нераз жалуються, що не можуть знайти відповідних сил до праці у своїх підприємствах.

Сам автор статті, яка мене спонукала тут забрати голос, наводить на цю другу обставину в „Ділі" з 4. VI. два приклади з життя. Перший, що наша кооперативна конфекційна станиця не могла знайти фахових продавців, другий, що само „Діло" не могло знайти відповідної стенотипістки, хоч були численні кандидати, які впевняли, що швидко вивчать свою роботу, якщо будуть приняті на працю.

Таких прикладів можнаб навести багато більше і я зовсім не оспорюю, що таке буває, хочу тільки пояснити, чому таке буває і як лихові зарадити.

Пічну від цих двох конкретних фактів. Признаю, що у нас тяжко за готового продавця до конфекційної фірми, або добру стенотипістку, бо ті, що є, не підуть на нашу скромну звичайно платню, тому треба їх шукати в молодому нарибку наших фахових шкіл. Вони мають загальну фахову підготову і то не тільки теоретичну, але і практичну, бо ... школа знайомить їх безпосередньо з ... чим званням у шкільних крамницях ... тах, а також у підприємствах в часі ... наче є ріжні підприємства, з ними ... учня познайомити, тож треба з ... Одначе я певний, що пересічний абсольвент ... абсольвентка торговельної або ... ли швидко опанує конфекцію ... нагоду працю в ній пізнати. Те саме ... графією чи машиною. Учні в школі ... ного і другого, один доходить до ... другий до меншої досконалости ... що звичайно по школі не вправляє ... машини, і виходить з вправи.

Тому треба молоді дати нагоду ... практику, як це віддавна робить ... рація; тоді з неї вийдуть добрі фахівці ... ки ми підчас її практики доложимо ... її вишколом.

Я міг би назвати багато абсольвентів ... хочаб самої лише нашої торговельної ... її курсів, які займають нині навіть ... в кооперації, або мають власні ... ємства; хоч вони почали працю ... ної підготови, одначе скоро свою ...

...й спанували. Треба тільки хотіти навчитись і мати де навчитись. Те саме зі стенографією. Я сам поручив перед роками свою найкращу стенотипістку до бюра, де їй при мені директор подиктував кілька листів, а вона небавом вернулась, питаючи про закінчення таки першого з черги листу, бо не могла відчитати своєї стенограми. Директор іронічно підсміхнувся, я застидався за свою ученицю, одначе віздовго вона вибилась на першорядну силу в канцелярії, де й досі працює. Тому молодь повинна по студіях далі пильно над собою теоретично і практично працювати, а ми мусимо їй у вишколі помогти.

Не забуваймо, що ми мусимо розбудовуватись і треба побільшати наш працівницький нарибок. Памятаймо при цьому, що не всі ми були відразу готовими майстрами у свому фаху, що ми, або й установа, нераз робрий „дертельд" за нас заплатила, поки ми стали тим, чим ми є. Тож не жалуймо труду і поділімся добутим знанням з іншими!

Пишу це не так на адресу директорів підприємств, бо вони небагато на це мають часу, але передовсім на адресу тих, яким вони відлають молодь до вишколу. Нехай вони не вирущуються нею до виконання ріжних механічних робіт, але нехай введуть її в сам зміст праці!

Здоймім з наших дверей таблички: „Нема вільних місць" та приймаймо тих нещасників безробітних у точно означеному часі і коли не можемо дати їм праці, то даймо їм добру раду, до чого взятися. Нехай нас не виводить з рівноваги, як вони питають за посаду, бо не кожному дане створити собі свій варстат праці без практики і капіталу. Зрештою, не кожний це може, а добрих виконавців теж нам дуже треба, тож і таких вишколюймо!

На закінчення кілька слів до слушного постулату автора статті, щоб хтось занявся порадою та приміщенням молоді. Добре було б, якби психотехнічна порадня РШ. могла стати такою централею. Покищо евіденцію вільних місць у кооперації має РСУК і до нього всі кооперативи повинні подавати своє запотребування працівників. Тим самим для приватних підприємств є Союз Українських Купців. Позатим кожний з нас по своїй спромозі повинен служити молоді доброю порадою та навіть поміччю в приміщенні, бо це не тільки особиста справа заінтересованих. Памятаймо, що в молоді наша будучність!

Д. Коренець.

Відзначення у Львові.

Воєвода Білик удекорував у минулу пятницю начальника суспільно - політичного відділу у львівськім воєвідстві Здзіслава Харевича кавалерським хрестом „Польонія Реститута". Крім того кавалерський хрест дістали: Юлія Бобра, інж. Бой, д-р Т. Фалькевич, проф. Ю. Пеньонжек і дир. Ст. Ума.

Золотий хрест заслуги дістали: ректор Буляида, інж. А. Брода, д-р Л. Харевичова, інж. В. Фечко, інж. Клем. Єнчалік, інж. Ст. Казук, Ст. Квятковський, о. Василь Лициняк, проф. А. Мединський, Ф. І. Новак, дир. Піонтковський, Ст. Седлецький і Я. Згурська.

З польської преси.

П. Новаковський без рукавичок.

Якби не те, що це сталося у відомому зі свого відношення до українців краківському „Ілюстрованому Курієрі Цодзенному", то ми дуже дивувалися б, як фейлетон п. н. „Міліон душ" (ІКЦ, ч. 153 з 5-го червня ц. р.) міг вийти зпід пера Зигмунта Новаковського. А так це ще один, зайвий, доказ, що середовище або орган, в якому хтось працює, впливає на нього більше, ніж йому здається, і формує його світогляд, хочби він навіть із того не здавав собі справи. Але зацитуймо п. Новаковського:

„На підставі побіжних обчислень за останніх двадцятьпять літ греко-католицька Церква вкрала нам коло міліон польських душ на Червенській Землі. Ця цинічна крадіж, яку доконують у білий день, під оком влади, триває і процвітає далі і щоденна літанія процесів, що їх ведуть проти українських парохів, якось не змогла її загамувати. З деяких кол, зовсім правильно, висунули вимогу, щоб нарешті відібрати церковним канцеляріям право вести метрикальні книги. Процеси роблять із тих духовних якихсь національних героїв і множать одночасно ряди фальшівників документів. Остаточно ведення метрик — це канцелярійна маніпуляція, яка не має нічого спільного з релігією, а парох у цьому випадку — це платний урядовець, коли-ж він виконує свою функцію на шкоду держави, коли в зовсім свідомий спосіб допускається хронічно фальшування документів, справою влади є неможливити йому раз на завжди цю роботу і віддати ведення книг людям відповідальним, отже цивільним урядовцям."

Після того п. Новаковський робить докори львівській римо-католицькій Архиєпископській Курії за те, що вона займає в тій справі пасивну поставу і пише:

„Дай Боже здоровля „Товажиству Розвою Зем Всходніх", військовости, К. О. П-ові, „Звйонзкові Шляхти Загродовей" і всім іншим „звйонзкам" доброї волі! Ці люди направду борються, мають відкриті очі й вуха, не сплять!"

Читаємо далі про „споконвіку польське місто Львів, якого по всі часи хочемо й будемо боронити", про „расову й історичну спільноту поляків з русинами", про те, що „були русини, які були поляками", про „Маслосоюз" („колись до тієї справи вернуся" — пише п. Новаковський), про ріст сили українців по містах і вкінці заклик:

„Потрібна широка і скоординована господарська, культурна і релігійна програма, інтервенція державного капіталу, допомога в будові домів по містах і містечках, допомога для польського селянина

НЕСТОР В. РІПЕЦЬКИЙ. 4

Будда з червоними очима.

Я не дивувався хвилюванню Тараса, бо знав, яку велику вагу, не вагу а просто обожання мав наш колишній жовтий приятель до цієї статуї. Він привіз її з Китаю; це була памятка-трофей із тих часів, коли наш колишній приятель не був просто урядовцем одного з японських консулятів, а адютантом відомого генерала, що здобув Манджурію. Цю статуетку знайшов Рашіо колись в якійсь зруйнованій будійській святині і вірив, що цей божок, ця злослива й огидна для нас постать, приносить йому щастя. Я пригадав собі, як він раз дивлячись в несамовиті червоні очі божка, сказав:

— Коли він мене покине — тоді прийде моя смерть...

Я не звертав на ці слова колись уваги, але сьогодні, коли я пригадав собі їх, мені стало страшно і я з жалем погадав собі про Рашіо. Ми довго не торгуючись із продавцем купили статуетку і вийшли скоро на вулицю. І тут стали, не знаючи, що нам дальше робити. Вкінці Тарас запропонував піти до посольства і запитати там про Рашіо. Подумали — зробили. Тим більше, що, як сподівалися, в посольстві будуть ще певно наші колишні знайомі, що з ними познайомив нас колись Рашіо. Не завелися. Відразу в кімнаті секретаря амбасади побачили ми учня Годжокісана.*) Він спочатку не пізнав нас, але відтак щиро й радісно привитався. Тільки, коли ми спитали його про Рашіо — його молоде обличчя захмарилось і він пошепки, оглядаючись, чи хто не слухає, сказав:

— Ждіть на мене на розі Довгої вулиці.

Ми ніяк не могли зрозуміти цього. Ми памятали ще часи, коли Рашіо належав до найталановитіших урядовців посольства, коли з ним всі числилися, коли його імя мало в посольстві загальну пошану, тимто й не могли зрозуміти, чому сьогодні говорити про нього треба пошепки.

Але не довго ждали. За хвилину надіхало від сторони посольства мале, синє авто і крізь відхилені дверчата ми побачили Годжокісана. Він рухом руки попросив нас до середини й за хвилину ми вже мчали незнаними вулицями.

Авто спинилося далеко за містом, серед соснового ліса, де біліли й червоніли малі віллі. Сонце стояло на полудні й продиралося крізь смерекове верховіття вузькими пасмами. Гаджокісан спинив авто перед одною віллею й ми висіли. Стежкою, що була бронзова від пересохлих шпильок, під'їшли ми до малої червоної віллі й тут зупинилися. Гаджокісан засвистав протяжно й двері на бальконі відхилилися. Станула в них якась жіноча постать, що по японськи запитала:

— Хто?

— Гаджокі.

Постать зникла, а за хвилину розхилилися двері на партері й ми ввійшли до середини.

Війнуло на нас запахом сосни й ще чогось, що було нам дивно знайоме, але таке знайоме, як знайомим видається тьмавий спогад з давно минулих літ. У віллі було темно й сухо, ... моторошно. Сходи скрипіли, але тут було вже ясніше. Крізь вікна видно було верховіття сосон, чутко було їх шум, що видавався тут голосним. Тепер ми почули виразно запах того кадила, що завжди горіло перед портретом незнаної японки в кімнаті Рашіо.

(Далі буде).

*) Годжокі — імя; „сан" — придаток, щось мов наше „пан".

переселеного на Схід (треба би їх переселювати багато більше ніж досі), потрібні стипендії для студентів львівських високих шкіл, пільги для лікарів, адвокатів і т. д. і т. д., і все те з метою наситити „креси" польщиною, але не карним шляхом, тільки польщиною свідомою завдання і певною, що стріне її підтримка замість дотеперішніх, позбавлених сенсу, формалістичних дошкулювань."

Вкінці признавши „русинам" право до життя в польській державі і право „руської" інтелігенції на працю і життя, п. Новаковський пише:

„Коли тієї проблеми держава не розладує з хісном для нас і для них, не будемо могти дивуватися розвиткові Маслосоюзу, що виходить понад усякі норми, чи аналогічних установ. На всякий випадок є справи, яких не можна поладнати в рукавичках. Пацифікація Східньої Галичини зперед кількох літ або деякі епізоди, про які недавно голосно було в соймі, можуть викликати глибоку відразу у кожного культурного поляка, бо є інші відповідні та сильні способи. Саме їх треба вжити при ревіндикації вкраденого міліона душ і при ратуванні тих, що ще можуть впасти жертвою. Тепер вже не можна віддати ані одної."

Нас ні трохи не дивує те, що п. Новаковський за добрим прикладом проф. Ґрабського, кс. Мйодонського, свого співтовариша з редакції п. Сара і багато-багато інших їм подібних став прихильником ідеї насичення „кресів" польщиною. Боже наш! Бувають усякі ідеї і всякі причини ті ідеї зроджують. Хоч як нині поборюють німецьку ідею „лебенсравму", то все-ж вона є і німці від неї не відступають і не рахуються з тим, що вона може комусь не подобатись. Переконувати п. Новаковського, що він не повинен бути прихильником тієї чи іншої ідеї, ніхто не буде. Але не можна не звернути уваги на інші речі. П. Новаковський пише про процеси українських священників за фальшування метрик. Ми переконані, що ані одного випадку такого процесу п. Новаковський не прослідив особисто, але написав це за польською пресою. А шкода. Здається нам, що якби п. Новаковський був поцікавився бодай одним випадком, то напевно був би поставився до тієї справи інакше. Бо знаємо, що п. Новаковський дуже часто у своїх фейлетонах боронить справедливости, хоча ця оборона не завжди буває популярна. І знаємо, що п. Новаковський переконавшись, що написав щось на підставі злої інформації, вміє написане відкликати. Тому тимбільше дивує нас, що цим разом п. Новаковський пішов сліпо за деякими відомими людьми й організаціями і взявся поширювати леґенду про це, що „греко-католицька Церква вкрала полякам міліон душ", а не завдав собі труду познайомитися з твердженнями і доказами інших польських діячів і політиків про те, що польщина у Східній Галичині не то що не змаліла, але навпаки, зросла. Гадаємо, що такий критичний ум, як п. Новаковського, було би вразило: як це погодити з тією крадіжю міліона душ. Нагадаємо відомого єзуїта кс. Урбана, який каже, що поляки перетягнули до своїх рядів без порівняння більше українців, ніж перейшло поляків до українського табору. І це зовсім зрозуміле хочби з уваги на обставини та засоби, якими розпоряджають поляки й українці. Нагадаємо цілу низку статтей у „Політиці", де нераз стверджувано, що польський стан посідання у Східній Галичині непомірно зріс. Гадаємо, що п. Новаковський про ці голоси (про фактичний стан напевно ні) не знав, бо не хочемо вірити, щоб він їх зіґнорував. Досі це не було в його стилі. Більше, як певне, що на цей виступ „без рукавичок" п. Новаковський зважився заражений ідеєю пп. Ґрабських та Сарів. Ясно, що тоді всяка справедливість іде в кут. Зараза страшна річ.

Поклін могилам.

ТРАДИЦІЙНІ ДНІ ПОЛЯГЛИХ У РАВО-РУСЬКОМУ ПОВІТІ.

Кожного року традиційним звичаєм святкує українське громадянство раво-руського повіту память Тих, що своє життя склали на жертвеннику Батьківщини. Память в честь Поляглих святкує українське громадянство повіту так, що в перший день Зелених Свят відбуваються богослуження в кожній парохії, у другий день деканальні в Немирові й Вербиці, у першу неділю по Зелених Святах повітове свято в Раві Руській.

Премію за квітень

новий том бібліотеки „Діла" повість

„Ідеалістка"

розіслали ми нашим точним передплатникам 31. V.

Реклямації приймаємо тільки через почтовий уряд до 14. ц. м.

НЕМИРІВ.

У Немирівському святі 29-го травня ц. р. взяло участь 9 священників з немирівського деканату. Свято почалося Службою Божою, яку в намірені українського народу відслужив о. Якін Фіґар, парох Улицька, проповідь виголосив о. К. Козій, парох з Вороблячина. По Службі Божій уставився похід з церковною процесією з Немирова і Вороблячина, орхестрою і хором читальні „Просвіти" з Немирова, делеґації із 32 вінками від місцевих і дооколичних сіл, представники повітових установ з Рави Руської, духовенство з о. деканом Василем Гучком у проводі і понад 5.000 громадян з околиці. При грі орхестри та співі хору похід перейшов на цвинтар і там на збірних могилах українських вояків духовенство відслужило панахиду, після якої о. Роман Трешневський виголосив проповідь. По віді́гранні орхестрою „Вічної Памяти" і кількох пісень похід вернувся під церкву і розвязався.

ВЕРБИЦЯ.

Того самого дня відбулося друге окружне свято в честь Поляглих у Вербиці. У тому святі взяли участь о. заст. декана А. Трешневський, о. Т. Зрада, о. Коляньковський, о. Гробельський та о. Криницький і понад 8.000 громадян із 153 вінками. По відслуженні торжества. Служби Божої і парастасу над символічною могилою похід з церковними процесіями перейшов на цвинтар і там над гарно прибраними й оправленими могилами поляглих духовенство відслужило панахиду, після якої о. Бронислав Гробельський, парох Піддубець, виголосив проповідь. Підчас Служби Божої і панахиди та в поході співав здисциплінований хор з Вербиці під управою п. Івана Навроти.

РАВА РУСЬКА.

Цьогорічний традиційний Повітовий День Поляглих відбувся в Раві Руській 4-го червня ц. р. Свято почалося торжественною Службою Божою в намірені українського народу, що її відслужив о. декан Михайло Дороцький, парох Потелича. Діяконували о. Василь Миронович, зав. пар. в Руді Монастирській та о. Остап Шафран, сотрудник у Любичі Князів. По Службі Божій о. Щасний Раставецький, парох Гребенного, при співучасти духовенства деканату відслужив торжественну панахиду над прибраною вінками і цвітами символічною домовиною. Відтак по богослуженнях у церкві делеґати із 164 різнородними вінками перейшли вулицями міста на цвинтар. По перенесенні вінків уставилися церковні процесії з Рави Руської, Голого Равського, Річок, Селиськ і Гребенного, за ними духовенство з равського деканату, а саме: о. Мих. Дороцький, о. В. Кулинич, о. Щ. Раставецький, о. Г. Заяць, о. О. Лещук, о. К. Тустановський, о. К. Дацько, о. Я. Боровик, о. В. Миронович, о. О. Салук, о. О. Шафран, о. І. Блавацький, о. Третяк, о. Осідач, представники установ; за ними понад 15.000 народу з цілого повіту. У такому порядку церковний похід перейшов на цвинтар і там біля величавого памятника, збудованого Філією Т-ва Охорони Воєнних Могил у Раві Руській ще в 1936 р. над трьома оправленими в залізо-бетон збірними могилами, в яких спочиває понад 100 безіменних поляглих, духовенство відслужило панахиду. По панахиді о. заступник декана Василь Кулинич, парох Камінки Кривого, виголосив проповідь про культ поляглих. По проповіді, відспіванні „Вічної Памяти", „Коли ви вмирали" і молитви „Боже Великий", церковний похід вернувся під церкву, де розвязався. Службу Божу, панахиду в церкві і на цвинтарі та в поході співав хор з Вербиці. Крім цього в поході співав ще хор з Вільки Мазовецьких і Верхрати.

Назагал усі три свята відбулися спокійно і урочисто і пройшли величаво.

Д-р Ф. Фундер помер.

ТРАГЕДІЯ БЛАГОРОДНОЇ ЛЮДИНИ.

Швайцарський німецький щоденник у Люцерні „Фатерлянд" дістав окружною дорогою з Німеччини повідомлення, що у відомому баварському концентраційному таборі недавно тому помер славний католицький журналіст та діяч, б. шеф-редактор віденського щоденника „Райхспост", **д-р Фридрих Фундер.**

Не тільки німецькі католики супровожатимуть у думці трагічну смерть д-ра Фундера доброю теплою згадкою. Українське громадянство має причину й обовязок приєднатися зі щирого серця до смутку й жалю тих усіх, що в пошані клонять голови над свіжою могилою.

Д-р Ф. Фундер уродився в 1872 р. у Ґрацу. Правничі студії покінчив у Відні і так осягнув ступінь доктора прав. Уже від університетської лавки д-р Фундер тісно звязався з християнсько-суспільним рухом в Австрії, віддаючи йому свій талант і свої сили як публіцист у відомому, провідному органі „Райхспост". Незвичайно працьовитий, справедливий, відзивчивий на всі питання дня в найкращому католицькому розумінні, д-р Фундер став не тільки одним з чолових провідників німецької Австрії перед і в часі війни, але й найближчим співробітником вбитого канцлера Австрії Дольфуса та увязненого донині б. канцлера Шушніґа. Це становище д-ра Фундера у повоєнній Австрії стало причиною його увязнення та депортації до концентраційного табору в Дахав після того, як Адольф Гітлер прилучив Австрію до Німеччини. Д-ра Фундера, основника і керманича „Міжнародньої Унії Католицьких Журналістів" стрінула сумна доля неодного з чолових провідників німецького католицизму: смерть у вязниці.

До українців та до українських політичних змагань д-р Фундер ставився дуже прихильно. В річниках „Райхспосту" читач довоєнного, воєнного та повоєнного часу знайде повно статтей українських його співробітників (д-ра В. Кушніра, проф. В. Калиновича, ред. В. [illegible]ровича, радн. двору О. Барвінського і т. д.), багацько комунікатів та статтей українських пресових аґенцій, а ще більше всяких публіцистичних праць та заміток зпід пера або самого д-ра Фундера або його постійних редакційних співробітників, в яких українська справа все знаходила прихильне, доброзичливе освітлення. З того приводу д-р Фундер кілька разів мав навіть неприємности від противників українства. Але він перед неправдою не [illegible]

І за правду свого переконання [illegible] згинув.

Перед бурхливим засіданням англійського парляменту.

З ПРИВОДУ СТРАШНОЇ СМЕРТИ 99 ОСІБ У ПІДВОДНОМУ ЧОВНІ.

Останній офіційний комунікат англійської адміралції з неділі стверджує, що вже нема надії на те, щоб врятувати когонебудь з підводного човна „Тетіс“, в якому було 103 особи, зпоміж яких удалося врятувати ледви 4 особи. Здогадуються, що вода залила батерії і тому повстав хльоровий газ, що розійшовся по всіх коморах і від нього згинуло 99 осіб. Льондонська преса гостро критикує адміралцію за каригідне занедбання спроб ратунку підводного човна, хоч її перші комунікати були дуже оптимістичні. По оголошенні останнього комунікату багато жінок почало тихо плакати, декілька навіть омліло. Важко зрозуміти, що від відшукання підводного човна минуло багато часу, але ратункова акція не посунулась майже зовсім вперед по врятуванні 4-ох членів залоги. Деякі льондонські щоденники підкреслюють, що підводний човен „Тетіс“ міг забрати найбільше 56 членів залоги і нікого більше. Тимчасом у першу свою подорож „Тетіс“ забрав 103 особи. До того адміралція не знала навіть точного числа затоплених осіб.

Батько одного затопленого інжиніра заявив представникові „Юнайтед Прес“, що „Тетіс“ був нещасливим кораблем. З оповідання сина знає, що згаданий підводний човен розчарував вперше підчас проби швидкости; при другій пробі не міг занурится в воду, бо апаратура до управильнення балясту не ділала. Вкінці занурившись човен не міг виплисти на поверхню. Адміралція сподіється, — заявив далі батько затопленого інжиніра Ален — що один або двох членів залоги пробували вилізти з човна при допомозі апарату Дейвіса, але застрягли в ратунковій дірі і не могли рушитись ні вперед ні взад і так затарасували дорогу своїм товаришам. Знавці сподіються, що човна не вдасться витягнути на поверхню швидше, ніж у вівторок. Тоді теж можна буде перевести докладне слідство. Кораблі, які брали участь у ратунковій акції, відплили вже до своїх баз.

У звязку з катастрофою підводного човна сподіються бурхливого засідання парляменту, підчас якого посли атакуватимуть уряд у звязку з пиявою ратунковою акцією. Прем. Чемберлен вернувся вже з Чекерс до Льондону. Здогадуються, що на інтерпеляції послів відповідатиме віцеміністр маринарки Джофрей Шекспір. У звязку з катастрофою підводного човна „Тетіс“ канц. Гітлер вислав телеграму до короля Юрія VI. з висловами співчуття свого і німецького народу. Ця телеграма знайшла прихильний відгук.

Німці невдоволені з румунських виборів.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Віденська преса повідомляючи про вислід виборів у Румунії висловлює здивування, що тільки 5 німецьких послів увійшло до румунського парляменту, а до сенату не вибрано ані одного представника німецької людности.

Еспанська дипльоматична й військова місія в Італії.

РИМ, ПАТ. В понеділок пополудні з нагоди повороту італійських леґіоністів з Еспанії, приїздить до Неаполю спеціяльна еспанська дипльоматична і військова місія з міністром внутрішніх справ Сунером у проводі, яку привитає міністр Чяно. У вівторок 20 тисяч леґіоністів і 3 тисячі еспанців перефілюють перед італійським королем в Неаполі. Вечором еспанська місія в товаристві мін. Чяно відїде до Риму, де в середу відбудеться дефіляда італійських та еспанських леґіоністів перед Мусолінієм на Вія дель Імперо.

В середу відбудеться розмова між міністром Сунером і членами еспанської місії та Мусолінієм і мін. Чяно. В тутешніх французьких колах допускають, що в часі тих розмов порушать справу становища Еспанії до німецько-італійського союзу та обговорять можливости розвитку культурних і господарських взаємин між Італією та Еспанією. Візита еспанської місії в Італії викликала тут велике зацікавлення, бо це перша офіційна візита з участю члена еспанського національного уряду.

—o—

Большевики заселюють Далекий Схід.

МОСКВА, ПАТ. По думці постанов Ц. К. і Ради народніх комісарів про переселення колхозників на Далекий Схід, до кінця цього року мають переселити з центральних округ СССР до приморського краю 25 тисяч селянських родин з колхозів.

Треба пригадати, що з метою залюднити Далекий Схід від 1936-го року йде набір добровольців, що його започаткувала жінка капітана Хотагурова. Свого часу преса багато писала про ту кампанію, але потім ця справа притихла. Видно, добровільний набір не мав успіху.

Досі переселили на Далекий Схід кільканацять тисяч селянських родин.

—o—

Протикомінтернівський кордон.

АТЕ повідомляє з Мадриду, що члени виділу еспанського протикомінтерну, що перебувають тепер у Толедо, заявили перед представниками преси, що найближчий конгрес протикомінтерну мають намір уладити в листопаді ц. р. в Еспанії. Як місце нарад виберуть мабуть Толедо, відоме з геройської оборони Алькасару.

Безконечна мандрівка жидівських еміґрантів.

Німецький корабель „Сен Люї“, що везе 900 жидівських еміґрантів, яким минулого тижня не дозволили висісти на острові Кубі, прямує до Міямі на Фльориді. Місцева влада, побоюючись, що жидівські еміґранти захочуть неґально дістатися на територію Злучених Держав, зорганізувала сильні віддіди охорони побережжя. Супроти того корабель відплив знову в напрямі Куби. Американська приграннична сторожа вислала літаки й кораблі охорони побережжя, щоб наглядати над рухами корабля з жидівськими еміґрантами.

Жахливі наслідки пожежі кіна.

В місцевости Закатепек у стейті Морелос у Мексику вибухла в часі вистави пожежа в кіні „Оберо“, в якому саме сиділо у 800 глядачів. Ясна річ, що серед глядачів зчинилася страшна паніка, всі почали, не вважаючи на нікого, тиснутися до виходів. Легкопальний матеріял, з якого був збудований будинок кіна, був причиною, що вогонь дуже швидко поширився. За 7 хвилин цілий будинок стояв у полумі. Як виявляється, в пожежі згинуло 70 осіб і є понад 150 ранених.

Сильний вітер переніс вогонь на недалеку цукроварню та інші будинки. Кажуть, що коли після вибуху вогню в кіні закликали пожежну сторожу цукроварні, вона не прийшла на ратунок, вимовляючися тим, що не має наказу і відповідного приладдя. Коли-ж ці пожежна сторожа прийшла, вже було дуже пізно. Внаслідку згоріла ціла цукроварня і 30 домів.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Четвер, 6 червня 1889.

ХЛІБОРОБСЬКА ДОЛЯ.

„Від Щирця пишуть нам: Хлібороби наших околиць не можуть мати виглядів на добрі жнива. Бо значну частину озимини ми мусіли пересрати через великі шкоди, що їх зробили миші восени. Вчасна ярина добре походила, але з причини засухи не росте, тільки пожовкла і зниділа тримається при землі. Пізна ярина ще гірша, а гречка і просо навіть у половині засіяного зерна не походили. Буде і недостаток паші, бо конюшиця і трава рідкі і мало ростуть, бо брак дощу. Єдина наша надія на бараболю; якби, не дай Боже, і тая хибла, то перед нами стоїть тяженький недостаток, ба навіть голод. До неврожаю в полі прилучилася пискова зараза між рогатою худобою і вже заминули торги на товар. Які з того вийдуть втрати для нас хліборобів, це може собі лише той уявити, хто з близька бачить наш тяженький сьогорічний передновок“.

ВІСТКИ ПРО ЗБРОЄННЯ РОСІЇ.

Петербург, 6. червня. Північна агенція повідомляє, що вістки про зброєння Росії, внаслідок яких почав падати курс російських паперів, неправдиві.

ВІЙНА В АБИСИНІЇ.

Рим, 6. червня. Італійське військо в Масаві заняло місто Керен і взяло в неволю Барамбассу і 2000 його людей, яких зараз роззброїли.

Відновлення діяльности українських установ.

Рішенням коломийського староства відпечатано льоколі: читальні „Просвіти“ і кружка Рідної Школи на терені громади Воскресінці

Студентські справи.

СТУДІЇ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ ВАРШАВИ.

Розуміючи труднощі наших молодших товаришок і товаришів, коли йде про вибір відповідних студій після іспиту зрілости, хочемо помогти їм зорієнтуватись у всіх родах високих та півакадемічних шкіл м. Варшави. Подаємо покищо їх спис і водночас зазначуємо, що про студії та умовини приняття в академічних школах поінформуємо у черговик комунікатах.

Підчас ферій даватимемо інформації також на індивідуальні запити. Бюро У. С. Г. міститься **при вул. Новий Світ 30, м. 5, ч. тел. 63716, чинне в год. 20—21.** Листовнє просимо звертатися на адресу: **Українська** Студентська Громада **(Ukr. Stud. Hromada) Warszawa 1, skrt. poczt. 625** і долучувати поштову марку на відповідь. Крім інформацій полагоджуватимемо всі можливі формальності при вписах та внесеннях прохань.

У Варшаві є такі академічні школи:

1. Університет ім. Й. Пілсудського з виділами: правничим, медичним, ветеринарійним, фармацевтичним, матем.-природничим, правосл. та еванг. теольоґією і гуманістичним.

2. Варшавська Політехніка з виділами: інжинірії, механічним, електричним, хемічним та архітектури.

3. Академія Стоматольоґічна („Дентистика“).

4. Головна Школа Торговельна (S. G. H.)

5. Академія Мистецтв (Akad. Sztuk Pięknych) з виділами: малярства, різьби, графіки й архітектури нутра.

6. Головна Школа Сільського Господарства (S. G. G. W.) з виділами: рільничим, городничим та лісовим.

7. Вища Школа Денникарська.

8. Школа Політичних Наук з виділами: політичним, суспільним, державної і комунальної адміністрації, фінансово-економічним.

9. „Вольна Вшехніца Польска“ з виділами: педагогічним, політкчних наук, матем.-природничим, економічним, права, еміґраційно-кольоніяльним.

Півакадемічною школою є Вища Школа Будови Машин ім. Вавельберґа з виділами: механічним та електричним.

Управа Української Студ. Громади у Варшаві.

Правнича сторінка.

За права української мови.

Супроти великих подій, що на наших очах просуваються у боротьбі за життя народів, може декому здаватись, що боротьба за права мови нації не менше важна і нею в сучасних відносинах ніхто не цікавиться. А проте воно так не є, бо **право рідної мови** має у кожному часі велике значіння — для життя і будучности нації.

Право рідної мови нації: у школі, уряді і загалом у публичному житті, це **перше право** людини, народу і нації, що бореться за свої права. Воно виховує своє громадянство на членів новочасної нації, що мусить мати глибоке і ненарушне відчуття свого етнічного походження, значить права: рідної мови, бож цим знаням воно презентує свій характер національного істнування і самостійности, чести і поваги. І чим більше сама нація поважає свою мову у живому слові і письмі, тимбільше поваги і пошани здобуває вона в інших націй, сусідніх і чужих.

Тому кожна нація, від хвилини її освідомлення, бореться, щоб передовсім здобути собі у всяких ділянках життя: **повноту належних їй прав рідної мови** та до цієї боротьби завзиває всі чинники свого життя, як свою пресу, свої установи і все своє свідоме громадянство та своє посольське представництво.

Найпевнішим засобом у боротьбі за право рідної мови є **безусловно вживати** на кожному місці і у кожному часі своєї рідної мови і це повинні робити всі громадяни даної нації, чи вони діти чи старші, чи вони селяни чи міщани, робітники фізичні або умові, заможні чи бідні, достойники чи службовики, — всі однакі діти своєї нації. І в цьому не може бути ніяких виїмків: з чемности, уступчивости, інтересу або якогось страху, — **а всюди**, де маємо право, там маємо й обовязок пошанувати нашу рідну мову, — яке це сказав у свому посланії Тарас Шевченко: ...„бо хто матір забуває, того Бог карає"...

Тому кожний наш громадянин і наша громадянка та кожна наша установа, у всякій справі, в кожному місці і часі повинна вживати **української мови в слові і письмі** та ставати в обороні її прав.

А я підношу і наче пригадую цю справу у цьому моменті саме тому, що останніми часами добачую тут і там, як деякі наші громадяни заломлюються так, що це викликує здивування у старших і згіршення у молодших; і навіть дехто з сусідів не розуміє тої національної безхарактерности чи переборщеної льояльности, — бож воно дивне і непослідовне та не підносить нас, а понижує. Нарід боронить права рідної мови та зачинає від охорони душі дитини у садках і захоронках та шкільних плебісцитах, — а там наші громадяни прислужники забувають про рідну мову...

Та ось, що тепер підношу, не має на меті засівати зерна незгоди чи метушні, а навпаки, любов до свого і леґальне пошанування нашого права, без нарушування прав другої нації як панівної. При цьому не можемо забувати, що боротьби за права української мови не в силі перевести сама наша палестра, бож у цьому ділі мусить співпрацювати все громадянство і не може спроневірюватися пошанівку рідної мови, як також в цьому напрямі повинні співділати наші представники у законодатних установах.

Поступаймо тим нормальним шляхом, що йдуть ним наші сусіди поляки, щоб нам не було кривди і від своїх...

Поляки боронять свій нарід і свою шляхту, хоч би й ходачкову та її рятують, а ми мусимо також заступати своє громадянство зі шляхотськими гербами і без гербів, щоб не захитувалась національна характерність.. Отсе наші герби...

К. Л.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Закон про загальний обовязок річевих чинитьб.

З хвилиною вибуху війни або оголошиння мобілізації, чи теж у випадках, як цього вимагатиме інтерес оборони держави, стверджений рішенням ради міністрів, населення цілої держави має обовязок — згідно зі законом з 30. березня ц. р. про загальний обовязок річевих чинитьб (Д. З. ч. 30 поз. 200) — відступити державі рухомости і нерухомости та права, які є власністю або лише в посіданні поодиноких фізичних чи правних осіб. Крім того населення обовязане приспособитись до діяльности, що відповідатиме потребам оборони держави або военним умовинам. Отже згідно в законом рада міністрів, якщо це право не прислуговує іншій владі — може: 1) заборонити вивіз всякого роду рухомостей за кордон або привіз зза кордону до Польщі чи теж лише до поодиноких частин держави та обмежити вивіз і привіз; 2) нормувати і піддавати контролі товаровий і грошевий оборот та діяльність установ звязаних з цим оборотом і на внутрішних ринках і при взаєминах з закордоном; 3) передати державі або іншим правним особам монополь продукції й обороту сирівців, півфабрикатів і фабрикатів; 4) нормувати продукцію і консумпцію; 5) наказати або теж заборонити продукцію або перерібку деяких продуктів і 6) творити примусово союзи та господарські організації, що займались би продукцією, перерібкою, маґазинуванням і розподілом предметів річевих чинитьб.

ПІДГОТОВА ДО РІЧЕВИХ ЧИНИТЬБ

Підготовитись до річевих чинитьб обовязані: 1) **промислові і гірничі підприємства, 2) торговельні і складові підприємства** та 3) **сільські господарства.** Міністри: промислу і торговлі, хліборобства та рільних реформ і скарбу розпорядком з 15. квітня ц. р. (Д. З. ч. 35 поз, 227) означили, які то промислові і гірничі підприємства, обовязані підготовитись до згаданих річевих чинитьб. Отже сюди належать: 1) всі варстати праці, що видобувають сирівці, продукують і переробляють (себто фабрики, гути, копальні та інші заведення праці, передбачені законом про гірництво, солеві, стоплі і т. п.) незалежно від їх величини і від того, чи їх ведуть для зиску чи в іншій цілі; 2) електрівні; 3) водопроводи. До промислових підприємств зачисляє розпорядок промислові і ремісничі ґрупи та організації адміністраційно-господарського характеру (концерни, синдикати, картелі, союзи і промислові орґанізації, ремісничі цехи і т. п.).

Підготова до річевих чинитьб полягає: 1) на підготові підприємств і сільських господарств чи теж їх частин до діяльности, що відповідатиме потребам оборони держави чи военним умовинам; 2) на підготові підприємств і сільських господарств до переходу на военну продукцію. Влада може наказати, щоб підприємства підготовлялись до річевих чинитьб і підчас миру і підчас війни.

Посідачі торговельних і складових підприємств обовязані вже підчас мира на домагання влади: 1) посідати і вдержувати у відповідному стані і кількости, місці і в спосіб, вказаний владою, предмети торговлі і складу як военні запаси; 2) перевести наказану владою перерібку підприємства, щоб помістити военні запаси або підпорядкувати всяким розпорядкам влади у справі створення відповідних умовин на приміщення і розподіл военних запасів; 3) підпорядкуватись всяким домаганням влади у справі контролі военних запасів і способів їх відсвіження.

Посідачі сільських господарств обовязані на домагання міністра хліборобства в порозумінні з міністрами: військових справ і скарбу або уповажненої ними влади: 1) посідати і вдержувати в належитому стані і кількости, місці і в спосіб вказаний владою, машини, приладдя та інші засоби продукції і поміщення на ці рухомости; 2) вести господарку в наказанім владою напрямі і виконувати означені праці та інвестиції звязані з цим напрямом; 3) **підготовити сільські господарства під тереновим оглядом до потреб оборони держави в наказаний владою спосіб.** Міністр хліборобства в порозумінні з міністрами: військових справ і скарбу чи теж уповажнена ними влада може **наказати посідачам сільських господарств: 1) виконати означені праці та інвестиції, звязані з наказаною продукцією; 2) виконати означені праці та інвестиції, звязані з забезпеченням продукційних засобів та продуктів; 3) перевести рільну самодопомогу, що полягає на взаїмній собі помочі мешканців громади чи волости, щоб осягнути якнайкращі осяги в рільній, городовій і годівельній продукції.**

ВИВЛАСНЕННЯ.

Обовязок річевих чинитьб полягає на: 1) **відступленні державі права власности, уживання, уживання та інших прав, що відносяться до предметів річевих чинитьб або обмеження цих прав; 2) відданні державі нерухомостей до вжитку або до свобідного користання; 3) підпорядкуванні домаганням влади щодо означеного виконування маєткових прав чи користання з тих прав.**

Примусове відступлення державі права власности нерухомостей внаслідок річевих чинитьб відбувається шляхом вивласнення.

Знаменний процес проти двох відомих громадянок.

Дня 17. серпня 1938 р. до домівки політичної орґанізації „Дружини Княгині Ольги" і жіночої видавничої кооперативи „Союз Українок" (Т-во „Союз Українок" було тоді розвязане) при вул. Сикстуській ч. 48 увійшов коморник XI-го ревіру Краєвський в товаристві двох жидів. Цю домівку займав раніше промисловець Михайло Савка, в якого коморник записав давніше рухомости і дня 17. червня 1938 р. мав в нього переводити ліцитацію. Хоч на дверях домівки находилася вивіска „Дружина Княгині Ольги", що виразно вказувала, що домівка не належить вже до п. Савки, коморник увійшов до неї. Підсудні пп. М. Рудницька й О. Шепарович ствердили у своїй обороні, що коморник ввійшовши до домівки Д. К. О., не представився їм, не сказав хто він і чого хоче, відвернув лише кляпу блюзки, показуючи якийсь значок (коморник не був в однострою) і не питаючи про дозвіл, сів при бюрку, при якому сиділа п. М. Рудницька. Обурені такою поведінкою обі пані, господині домівки, рішуче зажадали від коморника, щоб вияснив, що це все значить (підсудні думали, що це ревізія); щойно тоді п. Краєвський заявив, що він є коморником і прийшов перевести ліцитацію проти п. Савки. Йому присутні пані вияснили, що п. Савка вже тут не мешкає, лише в сусідстві, тимчасом коморник почав бити кулаком об бюрко і кричати „цiхо бинь". Коли п. М. Рудницька рішуче застереглася проти такої поведінки, тоді коморник післав по поліцiянта та зажадав вилеґітимувати п. М. Рудницьку і п. О. Шепарович, цю останню за те, що вона в міжчасі телефонувала до старости, що не може прийти на замовлену конференцію, бо на домівку є якийсь „напад". Остаточно скінчилося тим, що коморник покинув таки домівку Д. К. О. і пішов до сусіднього льокалю п. Савки, проти якого мав перевести екзекуцію. На п. М. Рудницьку і п. О. Шепарович зробив донос, а поліція внесла проти них акт обвинувачення про невідповідну поведінку супроти коморника підчас його урядування.

Оборону підсудних підтвердив св. Антоніна Горохович, урядничка Д. К. О., яка в тому часі була в домівці Д. К. О. і — як зізнала — також не могла зорієнтуватися, хто прийшов і чого хоче, бо коморник увійшовши до домівки і не поздоровив нікого, ні не представився, ні не сказав чого хоче. Була також свідком того, як коморник кричав „мільчець". Далі оборону підсудних підтвердив теж п. Михайло Савка, який підчас інциденту, почувши крик у домівці Д. К. О., увійшов до неї і теж інформував коморника, що він уже не займає дотичної домівки. Тільки свідки, як коморник Краєвський, [illegible] які прийшли враз з коморником (себто оба купці, які прийшли [illegible] коморником) обтяжили підсудних, зокрема коморник Краєвський заперечив, немов би він поводився невідповідно. Відбулися чотири розправи і по [illegible] ці суд оголосив у пятницю 2. ц. м. присуд, яким засудив п. **М. Рудницьку і п. О. Шепарович** на **кару по одному місяцеві арешту** з приміненням [illegible] виконання кари на чотири роки і на заплату судових коштів.

Засуджені пані: М. Рудницька і О. Шепарович зголосили апеляцію.

—o—

Промова мін. Квятковського

В суботу, 3. ц. м. відбулося в Торуні відкриття Поморської Господарської Ради, під час якого віцепремієр Квятковський виголосив промову з багатьома актуальними політичними нотками. Віцепремієр Квятковський підкреслив величезне значіння Помор'я для розвитку й життя Польщі, бо через польське Помор'я веде головний нерв господарської й політичної незалежности Польщі. Без доступу до моря не могло би бути мови про те, щоб кількадесять мільйонів людей у Середущій Европі могли свобідно розвиватися під оглядом господарського й політичного життя.

Крім того мін. Квятковський згадав ще про теперішню найжахливішу війну без боротьби, яка виснажує до краю. В тій боротьбі переможе той, хто перший зуміє зорганізувати безпеку назовні та унутрі зуміє працювати спокійно, витривало, зберігаючи віру в мир і не піддаючися настроям ріжних промов і деклярацій. В Польщі є теж велике згущення населення і ті люди теж мають своє право для життя. Життєвий простір для Польщі неменш пекуча справа, як для інших народів. Одначе того простору Польща не буде шукати коштом інших народів. Ніякі зазіхання не поможуть і не зменшать тієї ролі, що її грає Помор'я для Польщі.

—o—

ВАТИКАН ДЕМЕНТУЄ ВІСТКИ ПРО ЗДОГАДНЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО ПАПИ.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 5. 6. **У ватиканських політичних колах заявляють, що поголоски, буцімто папа Пій XII вислав до урядів кількох держав нові пропозиції, не мають найменших підстав.**

Папа прийняв сьогодні на авдієнції посла Великої Британії при Ватикані Осборна.

—o—

СПРАВА АЛЯНДСЬКИХ ОСТРОВІВ МОЖЕ МАТИ НЕСПОДІВАНІ НАСЛІДКИ

ГЕЛЬСІНКИ, ПАТ. Голова комісії закордонних справ у парляменті Райнгольд закликає в „Соціялдемократі" уряд почати негайно переговори зі совітським урядом у справі Аляндів, бо автор вважає, що проволока може мати несподівані наслідки.

—o—

ЗАВТРА ПРОМОВА ГІТЛЕРА ДО ЛЕҐІОНУ „КОНДОР".

БЕРЛІН, 5. 6. Завтра відбудуться в Берліні великі паради з нагоди приїзду німецького леґіону в Еспанії „Кондор". В дефіляді візьмуть участь не тільки ті вояки, що тепер вертаються, але й ті, що їх давніше вже змінено. Канцлер Гітлер виголосить у Люстґартені промову.

—o—

КОРАБЕЛЬ ІЗ ЖИДІВСЬКИМИ ЕМІГРАНТАМИ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ГАМБУРГА.

Ню-Йорк, ПАТ. Директор товариства „Гамбург - Амеріка Ляйн" заявив, що пароплав „Ст. Люї", який везе поверх 900 жидівських еміґрантів, вернеться до Гамбурга, бо втрачено всю надію знайти в Америці захист для тих виселенців.

—o—

ВІДВІДИНИ НІМЕЦЬКОГО МІНІСТРА В БУДАПЕШТІ.

БУДАПЕШТ, 5. 6. До Будапешту приїхав німецький міністр Фрік, якого привитав мадярський міністр внутрішніх справ Тішер. Відвідини міністра Фріка мають куртуазійний характер.

Прем. Чемберлен подає причини катастрофи „Тетіс".

ЛЬОНДОН, 5. 6. ПАТ. Тому, що прилюдна думка і преса не перестає займатися справою трагічної долі підводного човна „Тетіс" і тому, що в парляменті опозиція зголосила інтерпеляцію, премієр Чемберлен зложив сьогодні у тій справі заяву. Чемберлен заявив, що човен затонув унаслідок того, що до двох передніх частин човна дісталася вода через один із торпедових отворів, який залишився відкритий тоді, коли човен занурився під воду. При тому, ушкодилися радіові апарати човна, що не дало змоги порозумітися з кораблями, які могли прийти човнові на поміч. Також димних сигналів не запримічено впору. Премієр заповів, що у тій справі переведуть точне слідство. Були зусилля, казав премієр, підвести вище ту частину човна, яка виставала понад воду, щоб вивертіти у ній діру й допомпувати до нутра кисень. Одначе ті заходи не вдалися. Трьох членів залоги згинуло тоді, коли вони намагалися видобутися із човна. Їх втягнено знову до човна. Заходи обвязати човен линвою, не вдалися, бо сталеві линви, які не мали точки зачепу, сховзнулися з човна. Тепер важко сказати, коли вдасться видобути затоплений човен. При кінці премієр Чемберлен висловив якнайглибший жаль з приводу страти, що її зазнав англійський нарід та маринарка Великої Британії.

При описі катастрофи згадав премієр, що досі невідомо, чому один із торпедових отворів залишився відкритий. Коли в човні завважили небезпеку і всплили обмежити доплив води тільки до двох передніх комор, випорожнили збірники з балястом при допомозі згущеного повітря, сподіючися, що вдасться виринути з човном на поверхню. Одначе човен далі поринав під кутом 35 ст. і вдарив до морського дна на глибині 130 стіп. Удар із морським дном ушкодив сигналізаційні апарати.

Начальний директор сточчі заявив, що торпедовий отвір був, або ушкоджений, або нещільно замкнений.

Що є в дійсності зі Сапошніковом?

Бріссель „Насіон Бельж" підтверджує поголоски, що Сталін дав наказ арештувати начальника совітського ґенерального штабу Шапошнікова, його співробітника Платонова та кількох вищих старшин. Ті арешти підготовано з доручення Політбюра, яке підготовлює великий процес „ворогів народу" і ворогів червоної армії. Шапошнікова обвинувачують в тому, що він зрадив німецькому ґенеральному штабові військові тайни, зокрема подробиці переговорів у справі англійсько - військового союзу. Кажуть, що посередником між Сапошніковим був ґен. Сирови. Кажуть, що Сапошнікова вже від давна підозрівали, що він стояв у звязках із розстріляним свого часу маршалом Тугачевським. Сапошніков — це один із небагатьох старшин б. царської армії. Деякі французькі часописи пишуть, що Німеччина нароком поширює вістки про арештування Сапошнікова, щоб таким чином підірвати довір'я до червоної армії. Не виключене, що Сапошніков справді вів якісь переговори з німецькими агентами на доручення Молотова або Сталіна і тепер, коли англійські пропозиції виявилися кориснішi, від німецьких, агенти Берії намагаються зліквідувати Сапошнікова, який знав подробиці німецьких пропозицій.

Англійські часописи пишуть, що арештовано не Сапошнікова, начальника ґен. штабу, але Сапошнікова, начальника політичної управи воєнно-морської фльоти СССР.

Естонія і Латвія підпишуть із Німеччиною пакт неагресії.

БЕРЛІН, 5. 6. ПАТ. В середу підпишуть у Берліні пакт неагресії між Німеччиною і Латвією та Естонією. Пакт неагресії підпишуть від Латвії та Естонії міністри закордонних справ Мунтерс і Сельтер, які того дня приїдуть до Берліна.

РИГА. Повідомляють тут урядово, що між німецьким урядом та латвійським узгіднено зміст та умови пакту неагресії між обома державами. Мін. Рібентроп запросив латвійського міністра закордонних справ до Берліна на 7 цм. Латвійський міністр прийняв запрошення. Того самого дня підпишуть теж естонсько-німецький пакт неагресії.

Збройні сутички на альбансько-грецькому кордоні.

МОСКВА, 5. 6. ТАСС обговорює положення на альбансько-грецькому кордоні, яке стало незвичайно напружене. Прикордонні сутички траплялися вже від хвилини військової окупації Альбанії, одначе тепер вони стали майже щоденним явищем. При цій нагоді ТАСС подає, що Італія планувала захопити грецьку провінцію Епір, одначе несподіваний, довший опір альбанців перешкодив тому.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

В Саляманці відбулося торжество прощання відділів португальських добровольців, що боролися в Еспанії. У прощанні взяв участь еспанський міністр війни.

В Бейруті відбувся Евхаристійний Конгрес усіх обрядів, у якому взяло участь понад 100 тисяч християн зі Сходу та багато визначних представників музулманського світу.

До Триполісу прибув з Риму маршал Бадоліо. Його привитав маршал Бальбо.

В Білгороді занотувала сейсмографічна стація 1. ц. м. в год. 2. землетрус у віддалі 145 км. на південний захід. Землетрус тривав до год. 2.17, але не спричинив ніякої шкоди в терені.

Президент Лебрен вислав до короля Юрія кондоленційну телеграму з приводу катастрофи підводного човна „Тетіс".

Югославію навістила повінь, що її спричинили дощі, які падуть уже місяць. У ратунковій акції бере участь військо та пожежна сторожа.

До румунського парляменту ввійшла перший раз в історії Румунії жінка. Першою румунською сенаторкою є Марта Поп, голова жіночих організацій у Румунії.

Польські часописи в Німеччині мусять давати німецькі підзаголовки.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецька влада приневолила окремим наказом польські часописи, що виходять у Німеччині давати під наголовками німецький переклад. Напр. „Дзєннік Берлінскі" мусить подати підназоловок „Берлінер Тагеблят". Як відомо „Берлінер Тагеблят" був одним із найбільших німецьких часописів, що їх зліквідували за націонал-соціялістичного режіму.

Заборона видавати націонал-соціялістичний часопис.

Рішенням мадярського премієра припинено видання націонал-соціялістичного часопису „[illegible]". Причиною припинення є те, що згаданий часопис виходив у більшому накладі, ніж це йому дозволено.

—o—

Кожний українець, кожна українка і кожна українська установа повинні вважати собі за національний обовязок і найбільшу честь належати до всенароднього Т-ва Рідна Школа і мати членську виказку.

НОВИНКИ

СЕРЕДА

Ст. ст. 25 травня 1939.
Знайдення голови св. Івана Хр.
Лат. Роберта.
Сонце: схід — 3.16, захід — 19.29.
Місяць: схід — 23.16, захід — 9.09.

Завтра: 8 червня. Четвер.
Ст. ст. 26 травня 1939.
Пр. Св. Евхаристії (на неділю).
Лат. Боже Тіло.
Сонце: схід — 3.16, захід — 19.30.
Місяць: схід — 23.40, захід — 10.11.

— ДОЗВОЛЯЄМО СОБІ ПРИГАДАТИ і звернути увагу на те, що в першій половині червня є завсіди найнижчі ціни масла. Той час найкраще надається на закуп масла до топлення на запас. Зокрема під теперішню пору вказаним є робити також більші запаси дешевих товщів. До тої цілі найкраще надається масло з „Маслосоюзу", яке є гигієнічно вироблене і через те надається до довгого переховування.
49 52 4—6

— **Камінь Довбуша над Прутом.** „Зелена Палатка" п. С. Олесницької поручає прегарні кімнати з вибагливим, на бажання дієтичним, харчем. Власний парк і пляжа. Гаражі в місці. Інформації подає: С. Олесницька, Станиславів, вул. П. О. В. 34, а після 15-го червня — Камінь Довбуша, п. Ямна. 1156 1-3

— **П. Т. Гостей,** що вибираються до Черча повідомляємо, що пансіон **„Надія"** відкритий. З огляду на багато зголошень на головний сезон, просимо брати під увагу також червень. Томашівська і Кшановська. 1091

— Гарне футро кримське — це золото. Набудете його у нас, тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46.
1430 а —?

— **Найкраще перевезе** ваші меблі і домашнє уряджения **„Гарма"**, спед.-перевозова кооп. Львів, Задвірянська 20, тел. 111-21. Меблеві вози, фахова обслуга, дешеві ціни. 1065 —8

— **Зарицька** поручає в Ямній, біля Яремча, вілля Русалка, гарні, сонячні кімнати з цілоденним утриманням та поодинокі снідання, обіди і вечері дешево від 10. червня. За інформаціями звертатись до 10. червня: Львів, Молода Громада, Косцюшка 1а, від 10. червня Ямна. 1121 —2

— Як має **вдягатись українка** побачимо на показі моди, що його влаштовує кооп. „Труд" спільно з кооп. „Українське Народне Мистецтво". Дня 10. червня побачимо моделі з полотен і домотканців, запроєктовані нашими мисткинями. Жовта саля Народнього Дому. 1161 1—1

— **Мистецький вечір деклямації, співу та гумору** відбудеться в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка 8-го ц. м. в год. 7.30 веч. На ньому виступить наш відомий співак Андрій Поліщук із власною ріжноманітною програмою. При фортепіяні д-р Б. Кудрик. Вступ за програмкою.

— **Інформації щодо студій** в усіх високих школах у Польщі та за границею подає Студентське Інформативне Бюро, Львів, Міцкевича 11. Години урядові щодня від год. 12—14. На відповідь залучити марку за 25 сот.

—**Загальні Збори** Т-ва „Український Фонд Воєнних Вдів і Сиріт" у Львові відбудуться 6. ц. м. в год. 16.30 у домівці УКТОДІ при вул. Потоцького 48 зі звичайним порядком нарад. Якщо в означеному часі не було б достаточної кількости членів, збори відбудуться в год. 17-ій з тимсамим порядком нарад та важністю рішень. — **Управа.**

— **Заборонили виклади п. н. „На порозі нового життя".** Довідуємося, що виклади для абсольвентів ліцеїв п. н. „На порозі нового життя", що мали відбутися заходом Т-ва „Обнова" від 5. до 8. червня ц. р., не відбудуться, бо ректорат університету в останньому дні, себто в понеділок 5. VI. в год. 14. ці виклади заборонив.

— **Перший іспит зрілости у природописному ліцею СС. Василіянок у Львові** відбувався від 30. травня до 2. червня ц. р. під проводом директора ліцею о. В. Лициняка. Зголосилося 28 учениць і всіх допущено до іспиту. Свідоцтва зрілости дістало 27 учениць, а саме: Безпалько Ірина, Бикалович Ірина, Хрупович Ольга, Чередарчук Оксана, Чухрай Ольга, Дримух Ольга, Галібей Олена, Голобродська Галина, Горбаль Степанія, Грицай Мирта, Гуньовська Олександра, Котко Аріядна, Коверко Дарія, Кушкевич Ірина, Лопатинська Евгенія, Пашкевич Ірина, Пундa Марія, Сеней Степанія, Тарнавська Ярослава, Терлецька Наталія, Трусь Віра, Тимкевич Оксана, Угрин Дарія, Утриско Ольга, Вергун Ярослава, Заплітна Марія, Зінко Володимира.

— **Відома наша співачка перед мікрофоном.** В середу 7. ц. м. матимуть аматори доброго співу нагоду почути пісню, долаймо — українську пісню в мистецькому виконанні: в год. 13.10—13.40 того дня передаватиме львівське радіо концерт відомої нашої співачки, Іванни Шмериковської-Приймової (мецосопран), що виконає перед мікрофоном пісні А. Лопатинського („Моє серце"), Н. Нижанківського („Ти милий за горою", „Прийди прийди" та „Не співай про весну") і кілька народніх пісень в оформленні Лисенка, Людкевича, Барвінського й Колесси. Всі, що знають нашу співачку з численних концертів або тільки чули про неї, напевно з приємністю послухають цього концерту.

— **Смерть польського єпископа Лісовського.** Минулої суботи 3. ц. м. важо занедужав у катедрі тарнівський польський єписоп д-р Франц Лісовський підчас того, як причащав 131 питомців. Важко хорого єпископа перенесли до палати, де він помер у неділю над ранком. Його похоронять у середу на новім цвинтарі в Тарнові.

— **Родинна трагедія у Львові.** Минулої неділі 4. ц. м. вполудне прохожі на „Власній Стрісі" почули три стріли і побачили на розі вул. Над Яром на хіднику дві особи в калюжі крови, а біля них перестрашену паню з дівчинкою. Виявилось, що вул. Над Яром проходжувалася 26-літня Казимира Трояновська зі своєю донечкою і сестрою та зі своїм чоловіком. Між молодим подружжям панувало непорозуміння вже від довшого часу. Трояновська, донька нотаря, вже в короткому часі по шлюбі переконалася, що подружне життя з її чоловіком, землевласником з Монастирця, не буде щасливе. Тому рішила з ним розвестися і внесла позов до суду у справі уневажнення подружжя. Трояновський вже в хаті і опісля підчас проходу намовляв жінку, щоб відкликала позов, але дістав відмовну відповідь. Почувши ще раз відмовну відповідь, витягнув шидко револьвер з кишені і двома стрілами важко зранив свою жінку, опісля третім вистрілом у голову скінчив самогубством. У важкому стані відвезли спаралізовану Трояновську до шпиталю, тіло її чоловіка до інституту судової медицини. Влада веде слідство.

— **Смерть молодої жінки під колесами таксівки.** В ночі зі суботи на неділю 4. ц. м. шофер Франц Зарембa наїхав при вул. Коперника на 25-літню молоду жінку, яка по дорозі до шпиталю померла. При вбитій не найшли ніяких документів. Поліція арештувала шофера, а таксівку ч. 40.598 примістила в ґаражі.

— **Львівська хроніка.** В ночі зі суботи на неділю невідомі злодії вкрали з крамниці Бернарда Вальдмана при вул. Казимира Великого ч. 9 — 357 капелюхів, марки „Гікель" вартости 7.000 зол. На щастя при вул. Кресовій поліціянт запримітив, що дорожкар везе якісь два великі мішки і ствердив, що в них були нові капелюхи. Тому візник І. Фрігоф помандрував до арешту, а за ним С. Шварц і Я. Бренер під замітом крадіжи згаданих капелюхів. — З помешкання цукорника С. Плевінського (Ринок ч. 17) невідомі злодії вкрали зі скритки у стіні 1.000 зол. — На шляху Львів—Бруховичі знайшли минулої суботи тіло 29-літнього Я. Райса зі Золочева, який скінчив самогубством.

— **Відкопали кістяк шведського вояка в Перемишлі.** Підчас земних робіт у Перемишлі на пл. На Брамі робітники віднайшли добре збережений кістяк чоловіка у глибині 2 м. Переведені досліди виявили, що це кістяк шведського вояка з часів облоги Перемишля шведською армією в 1657 р. Вояк поляг у віддаленні 100 м від оборонних мурів міста і там його поховали, бо згідно з тодішним звичаєм поляглих ховали в тому місці, де згинули. Подовгастий череп, питомий скандинавським народам, передали до музею в Перемишлі.

— **Вибори до волосних рад у Городенщині.** Дня 1. ц. м. закінчилися вибори до волосних рад у городенському повіті. Сільські волости поділено на 25 округ, в яких — крім першої — вибрали на основі компромісу 136 радних. Українці і жиди здобули 58 прц. радних, поляки 42 прц. Число польських мандатів збільшилося.

— **За зловживання.** В окружнім суді в Перемишлі відбулася розправа проти Владислава Вішневського, залізничого магазинера зі Судової Вишні, який присвоїв собі суму 8.402 зол. Суд засудив Вішневського на 4 роки вязниці.

— **Краєва хроніка.** Підчас погоні за небезпечним злочинцем Михайлом Дубасом у Тернополі поліціянт Кордовський стрілив до нього шість разів і зранив його в рамя. За Дубасом шукала поліція за грабіжницький напад на купця Марка Гасенбвма. Раненого Дубаса відвезли до шпиталю. — На залізничому шляху Ярослав—Полкині знайшли непритомного мужчину, невідомого прізвища, з заломаним черепом, якого відвезли до шпиталю. Слідство виявило, що він упав з поїзду і зломив собі череп.

— **Сім осіб отроїлось денатурованим спіртом.** У селі Вільшанику, пов. Самбір відбувалося весілля в багатого селянина Томи Пихадюка, який приладив для гостей 7 літрів горілки з денатурованого спірту. На другий день по весіллі помер 32-літній селянин А. Поверляк, власник кількаморгового господарства, який осиротив жінку і троє дітей. У важкому стані відвезли до шпиталю ще 6 осіб. Влада веде слідство.

— **Зїзд польських діячів у справі змiцнення польщини.** Минулої неділі 4. ц. м. відбувся в Тернополі великий зїзд польських суспільних діячів тернопільського воєвідства. Зїзд відкрив голова ОЗН. в Тернополі пос. Жиборський. По довшій промові делеґата централі ОЗН пос. Бровінського про внутрішню політику почалися наради 4-ох секцій: національно-політичної та організаційної, рільної, безвідсоткових кас та збірки відпадків (залізного лому). У секції національно-політичній, якій проводив пос. Жиборський, виголосив основний реферат пос. Шталь, про становище польського громадянства до національних проблем та обговорив напрямні діяльности в полудневосхідних воєвідствах, що зводяться до змiцнення польщини на цих просторах. Ця справа була головною темою нарад цілого зїзду.

— **Арештування німецького священника за виступ у костелі.** З доручення прокуратора окружного суду в Катовицях поліція арештувала німецького священника Крудіка в ... пінах за його виступ у костелі. Польська преса пише, що арештований священник Крудік по богослуженні вдарив у костелі в лице двох членів „Звйонзку млодей Польскі" за те, що вони заспівали по богослуженні „Боже цось Польскен".

— **Страшна катастрофа на залізничому переїзді.** Недалеко двірця Вульфзен на шляху Битгольц-Лінебурґ зударився минулої неділі ранком автобус, яким їхали 34 особи, з моторівкою, що потягнула автобус на просторі 15 метрів і розбила його зовсім. У катастрофі згинуло 10 подорожніх з автобусу, 9 осіб було важко, 15 легко ранених. Провідник і подорожні моторівки теж легко ранені.

— **Шукають мінеральних багатств в Антарктиді.** В найближчому часі вирушить до Антарктиди нова наукова експедиція зі Злучених Держав ... жав на трирічний побут в підбігунових околицях. Поза наскрізь науковими дослідами експедиція займеться теж основним дослідом ... мінеральних багатств на територіях, що ... Здогадуються, ... жать до Злучених Держав. ... відомий ... провідник експедиції буде ... ник околиць полудневого бігуна ... До цієї експедиції ввійде теж кількох ... них шведських учених.

— **Як американська поліція берегла англійську пару?** „Сандей Таймс" подає ... подробиці про співпрацю англійської ... „Скотленд Ярду" з тайною американською поліцією, щоб забезпечити повну безпеку ... англійській королівській парі підчас її побуту в Злучених Державах. З тією метою ... но коло 50.000 поліціянтів і членів ... розставили вздовж траси переїзду.

дорожі королівської пари з Канади до Вашинґтону будуть під постійною обсервацією органів влади безпеки всі залізничі мости, тунелі і переїзди. Крім того сальоновий вагон, яким подорожуватиме англійська королівська пара, матиме грубі сталеві плити, що внеможливлять якийнебудь замах.

— Запів. Фахові свідоцтва лікарських повах доказують цілющість ділання природної гіркої води „Франц Йосифа" у людей, що мають за мало руху.

—o—

Зі судової салі.

ЗА „УКРАЇНІЗУВАННЯ" ПРІЗВИЩ.

Дня 1. травня ц. р. відбулася в окружнім суді у Чорткові розправа проти о. Осипа Дрібнюка зі Шманьковець, якому прокуратура закинула „українізування" прізвищ в той спосіб, що замість „Купчиньска" написав у посвідці „Купчинська", замість „Матушевска" написав „Матушевська", замісць „Баратовіч" написав „Баратович", замість „Буяновска" написав „Буяновська", замість „Мостовіч" написав „Мостович", замість „Вербовецка" написав „Вербовецька", замість „Буяновскі" написав „Буяновський". Підс. о. Дрібнюк боронився тим що всі громадяни, до яких відноситься прізвища, є українцями і в дійсности вони так називаються, як подав їх прізвища у предложеному судовому виказі. Суд засудив о. Дрібнюка за провину зі ст. 287 § 1 кк на 6 місяців і припинив виконання кари на 5 років.

Дня 22. травня ц. р. окружний суд у Чорткові знову засудив о. Осипа Дрібнюка за вписання прізвища „Мостович" замість „Мостовіч" теж на 6 місяців і цю кару припинив на 5 років, бо згаданого вчинку допустився перед оголошенням першого присуду. В обох справах боронив о. Осипа Дрібнюка адв. д-р Михайло Росляк з Чорткова.

Окружний суд у Станиславові засудив о. декана Миколу Яновича, пароха Галича на 8 місяців вязниці з припиненням виконання кари за „українізування" прізвищ.

ВІДГОМІН ВИБОРІВ ДО ГРОМ. РАДИ У САВОЛУСКАХ.

Дня 2. червня ц. р. окружний суд у Чорткові на виїздній сесії в Монастириськах розглядав справу Теодора Капиняка, Якова Романова, Івана Гаврилишина, Николи Конюха, Данила Плитки, Михайла Дудяка, молодих господарів з села Саволуски, бучацького повіту. Прокуратура притягнула згаданих господарів до відповідальности за провину зі ст. 119 т. ц. кк. за те, що дня 12. березня ц. р. безправною погрозою і насильством перешкоджали в обчисленні голосів підчас виборів до громадської ради в Саволусках. Підсудні боронилися тим, що по закінченні голосування предсідник виборчої комісії, місцевий управитель школи Петро Цьмікевич обчисляв голоси в недозволений спосіб, бо замість відчитувати імена і прізвища кандидатів, поміщених на картках, відчитував — інші прізвища кандидатів з польської листи. Муж довіря української листи, який був присутній при цьому обчисленні голосів протестував проти цього і просив, щоб предсідник комісії показував картки іншим членам комісії і мужам довіря, але це нічого не помагало. Тому підсудні довідавшися про таке каригідне обчислювання голосів, зайшли в товаристві інших громадян, до виборчого льокалю і просили, щоб відчитувано виборчі картки згідно з правдивим їх змістом і щоб вже відчитані картки ще раз провірено. Одночасно один з підсудних богатший господар заявив, що вложить 1.000 зол. на доказ, що перед хвилиною відчитана картка обіймала інші прізвища, ніж це предсідник комісії відчитав. Предсідник комісії зареагував на це так, що перервав дальше обчислювання голосів, забрав виборчі акти до течки і покинув виборчий льокаль.

На розправі свідки під присягою ствердили, що предсідник комісії Петро Цьмікевич відчитав виборчі картки незгідно з правдою, себто незгідно з дійсним змістом цих карток проголошуючи прізвища кандидатів, які на відчитуваних картках не були поміщені. Слідство виказало, що на розправі зізнавав як свідок предсідник комісії Петро Цьмікевич, який замість у присутности інших членів виборчої комісії обчислювання голосів щойно на другий день і то в канцелярії волости в Монастириськах, при чому не було мужів довіря зголошених листів, бо їх про це не повідомлено. Ясно, що в наслідок розправи в Саволусках знищили ті не дістали від виборців найбільшу кількість голосів, лише ті кандидати на радних з польської листи, яких у згаданий спосіб вибрав радними предсідник комісії Петро Цьмікевич.

Судця не допускав на розправі питань оборони, що їх ставила свідкам: Петрові Цьмікевичеві, Людвикові Кісілеві та Станиславові Сохацькому, (які були членами виборчої комісії), в який спосіб предсідник відчитував прізвища кандидатів з виборчих карток, зокрема чи оголошував прізвища інших кандидатів на тих картках непоміщених. Відмову допустити ці питання записано у протоколі.

По розправі суд засудив Теодора Капиняка на 4 місяці інших підсудних на 3 місяці арешту без припинення виконання кари. Всі підсудні сиділи в слідчім арешті від дня 13. березня ц. р. аж до розправи. Підсудних боронили: адв. д-р Михайло Росляк з Чорткова та адв. д-р Адольф Кардаш з Монастириськ.

ЕПІЛЬОҐ КОЛЯДИ В СЕРАКІСЦЯХ ПЕРЕД СУДОМ.

Дня 7. січня ц. р. на Різво Христове умовилось кільканацять хлопців у Серакісцях піти з колядою по хатах. Колядники зі звіздою по дорозі стрінули поліціянта Ґрендуса, який побачивши на звізді два чи три тризуби, завів усіх до крамниці Степана Туркевича, де ці тризуби витяв і подіравлену звізду звернув колядникам. По направі цієї звізди колядники далі колядували аж зайшли під хату Степана Туркевича, де ще перебував поліціянт Ґрендус і почали колядувати при звуках гармонії та двох скрипок. Нагло хтось зі зібраних під вікном кинув каменем у напрямі поліціянта, який вийшов на поріг хати і тоді поліціянт Ґрендус віддав два стріли, один з револьверу, другий з кріса. По стрілах всі зібрані розбіглися залишаючи звізду. Поліціянт Ґрендус повідомив слідчий виділ у Перемишлі, що його обсипали камінням і до нього стріляли. Вже на другий день свят приїхало кільканацять поліціянтів з аґентами до села, зробили майже по всіх хатах ревізію й арештували кільканацять хлопців, між ними навіть деяких поляків, яких по двох тижнях випустили. В арешті залишився лише Іван Туркевич, Іван Гірняк і Степан Гарбара, де перебували аж до 31. травня ц. р., себто до дня розправи. Прокуратор притягнув згаданих трьох хлопців до відповідальности зі ст. 163 кк. (збіговище). На розправі поліціянт Ґрендус зізнав під присягою, що стріляли з юрби, хоч кількох свідків під присягою зізнало, що це св. Ґрендус стріляв. По розправі суд увільнив підс. Степана Гарбара від вини і кари, а Івана Туркевича і Івана Гірника засудив по 7 місяців вязниці з зачисленням слідчого арешту і припинив їм кару на 4 роки. Розправою проводив судця Цєцерський, обвинувачував прок. Турек, боронив ем. судця Р. Дмоховський.

ВІДГОМІН ПОДІЙ У КРУШЕЛЬНИЦІ ПЕРЕД СУДОМ.

Дня 12. травня ц. р. перед окружним судом у Стрию на виїздній сесії у Скольому відбулася розправа проти Юрка Ількова, Сеня Мельника і Семена Яценка за провину зі ст. 240 кк. (бійка). Цей процес — це відгомін відомих подій в селі Крушельниця к. Сколього, до яких дійшло в лютому ц. р. у звязку з орґанізацією „загородової шляхти" та акцією КОП-у у Стрийщині, про які зголосив свого часу пос. Лисяк інтерпеляцію у соймі. Багато свідків зясували тло подій згідно з інтерпеляцією, змалювали поведінку військових відділів у прикордонній смузі підчас і по цих подіях і виказували невинність підсудних. Усі свідки зізнали, що це була звичайна бійка за дівчину і не мала на меті бити членів загородової шляхти. Не зважаючи на обтяжуючі заприсяжені зізнання самих покривджених шляхтичів Й. Яцковича-Корчинського і Миколи Лопотич-Корчинського суд їм не повірив і дня 25. травня ц. р. проголосив присуд, яким увільнив усіх трьох підсудних від вини і кари.

Підсудних боронив субститут д-ра Лужецького м-р В. Бачинський і д-р О. Вайс.

—o—

Спорт.

СПОРТ ЗА КОРДОНОМ.

За чашу Тшамера: Адміра (Відень) — Гамбургер Спортферайн 4:1; Австрія — ФЦ Нірнберг 2:2 (0:1); Рапід (Відень) — Фортуна (Дісельдорф) 4:0.

БІЛГОРОД. Італія — Югославія 2:1. Міжнародні футбольні змагання.

СИТКІВКА.

БЕРЛІН. Німеччина — Англія 3:0. Змагання за чашу Дейвіса. Німеччина вже має по двох днях метчу перемогу в кишені. У фіналі вона стрінеться з Югославією.

ТУРНІР КОПАНОГО МЯЧА.

На закінчення весняної рунди відбудеться в неділю 18. червня ц. р. турнір копаного мяча українських дружин Львова й околиці.

Зголошення до участи в турнірі приймає Старшина кружка „Орлів" ім. князя Ярослава Осьмомисла у Львові, вул. Пілинтахів 8 до дня 10. червня 1939 р. —

Старшина Кружка.

Хто не купує річно бодай 10 книжок для власної потреби — той не заслуговує на назву інтелігента.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Вівторок 6. 4. год. 20 „Боккаччіо".

Середа 7. 6. год. 16 „Казка про рибалку і рибку" вистава для дітей.

Середа 7. 6. год. 20. „Субретка".

Четвер 8. 6. год. 16. „Оборона Ксантиппи"; год. 20 „Субретка".

Пятниця 9. 6. год. 20. „Жайворонок" оперетка.

Театр Рівноподностей.

Від вівтірка 6. 6. до суботи 10. 6. вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського:

ТЕРЕБОВЛЯ:

6. 6. Циганське кохання.

7. 6. Муха на офсайді.

8. 6. Тополя.

МИКУЛИНЦІ:

9. 6. Пригода в Черчі.

10. 6. Циганське кохання.

ТЕРЕБОВЛЯ:

11. 6. Царице Груній.

З Теребовлі їде театр до Копичинець і Чорткова.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СТРИЙ:

6. 6. За молдавський престіл.

7. 6. Вельможна пані Кочубеїха.

ДРОГОБИЧ: 8. 6. За молдавський престіл.

Цирк Станевських, вул. Пелчинська.

Вівторок 6. червня год. 4.30 і 8.30 веч.

КІНА.

АМПІР: „Місто хлопців".

АПОЛЬО: „Зов пустині".

АТЛЯНТИК: „Світ сміється".

БАЙКА: „Князь і прошак.

БАЛТИК: „Таємничий незнайомий" і „Пригоди під Парижем".

ВАНДА: „Мароко" і „Блакитна парада".

ҐРАЖИНА: „Черджі".

ЕВРОПА: „Неустрашений".

КАСІНО: „Життєві омани".

КОПЕРНИК: „Поручений лист" і котір. гротеска „Поворот трьох свинок".

МАРУСЕНЬКА: „Безвахкові".

МЕТРО: „Погорджена" і „Без приказу".

МІРАЖ: „Чорний місяць".

МУЗА: „Елісейські Поля".

ПАКС: „Помста Тарзана" і „Пригоди рекрута".

ПАЛЯС: „Крик вулиці".

ПАТРІЯ: „5 панів із Оксфорду" („Моя маленька").

РАЙ: „Серце матері".

РІЯЛЬТО: „Месники".

РОКСІ: „Її перший вальс".

СВІТ: „Чорний пірат" і „В країні Давсона".

СВЯТОВИД: „Чи Люпина це дівчина?" і Бр. Бровоєський (ревія).

СТИЛЕВЕ: „Жінка, яку кохаю" і ревія.

ТОН: „Кентукі" і „Анонімний любчик".

УТІХА: „Жертви великого міста" і ревія.

ХИМЕРА: „Чотирьох на стійці".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Альпейський рай".

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

ВІВТОРОК, 6. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Денник, 7.15 Плити, 8.00 Для шкіл, 8.10 Плити, 8.15 Напувні з урочин, 11.00 Для шкіл, 11.30 Для новобранців, 12.03 Полудн. авдиція, 13.00 Популярна музика з плит, 13.40 Концерт бажань, 14.35 Госп. вісти, біржа, 14.45 „Самітні моряки" (для молоді), 15.00 Музика популярна, 15.45 Слідні всесвітом: жить на піонірів госп. життя, 15.51 Госп. вісти, 16.00 Попол. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Квартет, 16.45 Літ. хроніка, 17.00 Біжучі вісти, 17.10 З англійської музики, 17.45 Технічна скринька, 18.00 Арії і пісні, 18.25 Концерт, 19.00 Авдиція для робітників, 19.30 Музика для всіх, 20.10 Актуальний вікинг, 20.25 Для села, 20.35 Спорт, 20.40 Інформ. авдиції, 21.00 Салєві концерти, 21.45 Ораторія, 22.00 Концерт клас. музики, 23.00 Денник, 23.05 Закінчення авдиції.

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН УНИКНЕМО ПЕВНО ВЖИВАЮЧИ СПЕЦІЯЛЬНОГО ПУДРУ CSAVE Пробний пакет 50 сот.
Виключна продажа в перфумерії С. Федера
Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16.

СЕРЕДА, 7. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Денник, 7.15 Плити, 8.00 Для шкіл, 8.15 „Красавиці сх. земель", 8.25 Туристика, 11.30 Для новобранців, 12.03 Полудн. авдиція, 13.00 Інф. газета, 13.10 **Українські пісні і. Шмериковської-Приймової**, 13.40 Плити, 14.15 Для дітей, 14.35 Біжучі вісти, 14.45 „Серед жінок", 15.15 Муз., 15.45 Експорт. вісти, 16.00 Денник, 16.10 Актуал. гутірка, 16.20 Квартет вокальний, 16.45 „Життя квітів", 17.00 „Ведмеження пол. народу", 17.10 Хор, 17.35 Плити, 17.50 „Волинь у дорібку пол. культури", 18.00 Славні симфонії, 19.00 „Клюб Піквіка" слухowище, 19.30 Муз. 20.10 Військ. вісти, 20.25 Для села, 20.35 Спорт, 20.40 Інф. авдиції, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 „Фільософія і військова служба", 22.00 Орхестра, 23.00 Ост. вісти.

ЧЕТВЕР, 8. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Ран. пісня, 7.05 Плити, 8.00 Денник, 8.15 Концерт, 9.00 Трансм. з Полопька, 11.00 Плити, 11.30 „Свято спорту в Люблині", 12.03 Муз. ранок, 13.00 „Шукаємо попелеля" (фейлетон), 13.15 Музика, 14.40 „Пол. військо" (для молоді), 15.00 Для села, 15.15 Актуальне, 15.45 Для молоді, 16.15 „З архаїчних думок", 16.30 Солісти, 17.15 Рецитації, 17.30 Концерт, 18.30 „Господ. значіння сх. земель" мін. Косцялковського, 19.00 Театр уяви, 19.30 Фрагм. з опери, 19.50 „Загородова шляхта", Старопіль. музика, 20.20 Інформації, 21.15 Орхестра, 21.40 Театр Уяви, 22.10 Фільмова музика (з Льондону), 23.00 Останні вісті.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

ВІВТОРОК, 6. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ 19.50 **Укр. комунікати**, БІЛГОРОД 20.00 Квартет, 21.00 Віолончеля, БЕРЛІН 20.00 22.00 Комунікати, 20.15 Концерт возаки, БРАТИСЛАВА 20.30 Інструм. музика, 21.15 Концерт, БУДАПЕШТ 21.10 Камер. музика, 22.00 Музика Ліста, ДАВТШЛЯНДЗЕНДЕР 21.00 Веч. концерт, 22.30 Тріо, ГАМБУРГ 21.15 Народ. музика з Шварцвальду, ЛІЛЬ 21.00 Трансм. з театру в Версалю, ЛЮКСЕМБУРГ 21.00 „Севільський цирульник" опера, МІЛЯНО 21.00 „Ле Ронділе" опера Пуччіні.

СЕРЕДА, 7. ЧЕРВНЯ 1939.

БІЛГОРОД 20.00 Трансм. з опери, БЕРОМІНСТЕР 20.10 Концерт, 22.15 Танц. музика, ВІДЕНЬ 19.00 „Ніч у Венеції" оперета Штравса, БУДАПЕШТ 22.00 Концерт, ДАВТШЛЯНДЗЕНДЕР 21.00 Тріо (Бетовен), ЛІЛЬ 21.00 Конц. з фільгармонії, ЛЬОНДОН 21.00 „Отельо" Верді, МІЛЯНО 21.00 Камер. концерт, РИМ 21.00 Оперета, ПРАГА 20.10 Солісти, орхестра, РАДІО ПАРІ 22.00 Легка музика, ПОСТ ПАРІЗІЄН 23.00 Трансм. з кабарету.

ЧЕТВЕР, 8. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Укр. комунікати**, 20.00 „Чудесне оповідання дубове про Магелону і князя Петра з Провансії", БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Нар. пісні, БЕРЛІН 22.00 Комунікати, БЕРОМІНСТЕР 19.40 Концерт, БРАТИСЛАВА 20.00 Джаз-орхестра, 21.00 Оперова музика, ДАВТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.40 Концерт, ФЛЬОРЕНЦІЯ 21.00 Муз. і пісеньки, МІЛЯНО 21.00 Комедія, МІНХЕН 20.15 Оперетові мелодії, ПРАГА 20.00 Муз. духовинне.

Радіокутик.

УКРАЇНСЬКА РЕЛІГІЙНА ОРАТОРІЯ.

В духовій скарбниці українського народу, в його літературі, зовсім окреме місце займає релігійна поезія. Релігійна поезія, тобто в мистецьку форму вірша приоднення вияв потреба людини до Бога, має у нас свою історію і традицію. Вже в перших віках розвитку українського письменства, ми зустрічаємося з творами глибокої релігійної думки, обоснованої у віршевій чи прозовій будові творів. Одним із перших вияв такої релігійної поезії є вельми цікаві єваньге у віршевій обробці. Характер Богословської по мукам повний простоти та загадковості. Згодом більшість таких релігійних творів у нашому письменстві більшою святістю тем підпав до тих канонів. Вперше батьки за релігійну поезію доба давали, хоч з православям. Класичним прикладом того „Треное" Мелетія Смотрицького. В новішому письменстві жанр релігійної поезії плекали в нас такі письменники, як Шашкевич, Шевченко, з новіших Шурат, Лепкий, далі Ю. Липа, Б. І. Антонич та інші. Окремо треба згадати релігійну поезію народнього походження, що має теж свою гарну традицію. Цілість цього цікавого питання обговорив у релігійній гутірці Володислав Ковальчук в дні 5-го червня 1939 р. в год. 13.15 до 13.25, що була передана з львівської послуги П. Р.

Дальші авдиції

це народні пісні Приймової-Шмериковської (мецо-сопран) дня 12. червня п. р. та народні лемківські пісні хору „Сурма" дня 21. червня п. р.

САГАРА СЛУХАЄ.

У пустинних просторах Сагари зареєстровано тепер уже 573 радіових приймачів. У 9937 р. було їх тільки 382. Сагара скоро модернізується, та завдяки радіовим приймачам є вона день і ніч у постійному контакті з рештою світа.

РАДІОФОНІЗАЦІЯ СЕЛА У СПОЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Міністерство радіофонізації Сполучених Держав зорганізувало анкету між населенням сел та осель, що мають менше як 2.500 мешканців, щоб довідатись як стоїть справа радіофонізації у цій групі громадян Америки. На 13.721.000 родин, які мешкають у таких селах чи оселях 9.470.000 або 69 проц. мають радіові приймачі у хатах, а 1.269.101 заінсталювало собі радіові приймачі у своїх автах.

РОЗШУКИ ЗА ІДЕАЛЬНИМ СПІКЕРОМ.

Канадійське радіо веде від двох років пильні розшуки, щоб „відкрити" та заангажувати для радія добрих спікерів. На 1500 зголошених та підданих іспитам кандидатів затримано тільки 15, та і вони не зовсім відповідають усім домаганням радія. Слід відмітити, що для канадійців, як і для англійців, найбільшою прикметою спікера, це дуже спокійна та свобідна інтонація голосу, яка зовсім не має „олімпійських" акцентів, та не створює трагічної атмосфери при виголошуванні звідомлень з радіового денника.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 5. червня 1939

За 1 кг. масла дес. бльок. баба оп.	2.45
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2.50
За 1 кг. масла експ. в оп. два зачет	2.50
1 л. молока	0.15
1 кг. яєць	0.95

Тенденція на масло знижкова, на молоко та яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Прилюдна відповідь. 1. Дирекція гімназії й ліцею СС. Василіянок у Львові (вул. Длугоша 17 а) відповідає на численні запити ось-такими поясненнями: 1. Наша гімназія і ліцей мають повні права державних шкіл; 2. Оплата за науку в усіх клясах така сама, як у державних школах з тою різницею, що складається. II місячно; 3. Нашим ученицям вільно мешкати тільки в Інституті при гімназії, або на тонких приватних станціях, на які згоджується Дирекція; 4. У нас є тому **природописний ліцей з латиною**, бо такий тип є для наших учениць найпрактичніший: він дає найкращу підготову до студій медицини, фармації, хемістики та природи на університеті, його не хочуть, інші типи ліцея в нашу тому не замикає дороги до всіх інших вищих університету. — **Управа.** 1130 3—3

Подяка.

В Волі Всевишнього відійшов від нас у вічність 26. травня ц. р. наш Найдорожчий Брат, Швагер і Вуйко бл. п. о. ЛЕВ ВАНЬ, катехит вселюдних шкіл у Самборі.

Прибиті важким горем ми зазнали у нашому нещастю стільки доказів і вислову співчуття, що почуваємось до обовязку подякувати всім, які виявили свою прихильність для Покійного.

У першу чергу складаємо щиру подяку Впр. Духовенству, що не жалуючи труду і прибули навіть з дальших сторін до Лежайська, щоб своєю участю звеличати похорони, а саме: Впр. о. Деканові Камінському з Залісся за провід у похоронах, о. Кісті місцевому пароховi, о. проф. Гриневецькому з Ярослава, о. Лахові з Пискорович, о. Федевичеві з Кречовичі, о. Купідзеві з Опалина, о. Білковi з Калчути, о. Камінському з Маститна, о. Кузьмінському з Дубна, о. Ракові зі Старого Міста, за ласкаву участь в похоронах і у відправі парастасів, окремо Впр. Отцям Лахові і Федевичеві за зворушливі і сердечні слова прощання у церкві і над могилою.

Дякуємо дальше за ласкаву участь в похоронах Делегатам учительського збору самбірських вселюдних шкіл Вп. П. Директорці Ігнатовичевій і П. Левицькій, Всч. оо. Катехитам лат. обр. Папузі, Боржеві і Смоленьові, Вп. П. радникам В. і М. Капшенівцям з Рудеса та Впр. о. Плешкевичеві, пароховi Самбора за відправу Заупокійного Богослуження. Особливу подяку складаємо Вп. Панству Кіктам за поміч в уладженню похорону, хорові церковному під проводом Вп. ПП. Пратоцького і Гайдука за гарний спів і за величаво численну участь у похоронах рідному громадянству Лежайська.

Вельми вдячні ми займ всім тим, що відвідували Покійного у Львівській Народній Лічниці та несли слова потіхи і розради та виявили багато співчуття і помочі в підготові уладження похорону, а саме: Впр. о. Кан. Купчаковичеві, Паням Марії і Ірині Ожгам та Панству Дзедзінським. Нехай Всевишній стократно нагородить Ваші труди.

Лежайськ, у червні 1939 р. Рідня.

1155

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.